

DIRVA

Nr. 26

Kovas-March 2, 1962

Cleveland, Ohio

"Komsomolas" -- emigracijos agentūra Lietuvoje

"Vėl atėjo laikas ruoštis kelionėn, brangūs draugai! Jūsų laukia komjaunimo kelialapiai į rūsų, bet be galo įdomų, didelių perspektyvų kraštą — Tarybinę Užpoliarę", — deklamuoja "Komjaunimo Tiesa", bolševikinės "komsomolo", tai yra, komunistinio jaunimo arba "komjaunimo" organizacijos laikraštis, leidžiamas Vilniuje atskirai lietuvių ir rusų kalbomis.

Daug to ir kitų bolševikinių laikraščių skilčių buvo užpildyta pasibaisėjimą ir pasipiktinimą kelti bandžiusiais aprašymais apie Lietuvoje veikusias emigracijos agentūras, kadaį kvietusias Lietuvos žmones (jaunimą ir vyresnius) emigruoti Brazilijon, Argentinon ar Kanadon. V. Sirijos-Gira (Liūdo Giros sūnus) net romaną ta tema parašė ("Buenos Aires"), iš kurio paskui buvo pagamintas plačiai garsinamas filmas "Adomas nori būti žmogum".

Emigracijos visur vaizduojamos, kaip klatingi vorai, besistengia Lietuvos žmones įvilinti į savo tinklus ir išvežti į svetimus tolimus kraštus vargo vargti. Emigracija, kuri, tarp ko kita, nuo 1928 metų Lietuvoje ėmė mažėti ir pastaraisiais nepriklausomybės metais buvo sumažėjusi iki beveik dėmesio nebevertų skaičių, tebevaizduoja m a, kaip didžiausia Lietuvos gyvenimo blogybė ir kaip įrodymas, kad Lietuvoje buvę tiesiog neįmanoma gyventi. Emigracijos agentūros vaizduojamos, kaip klatingi rykliai, apgauginai neturinčius kur dingti žmones vilioję į neva "aukso kasyklas", o iš tikrųjų gabenę juos į vergiją, tuo riebiai pasipelnędami. Bolševikai dabar tokius dalykus, esą, panaikinę.

Tikrai, agentūrų, parduvinėjančių laivų bilietus į šiaurinę ar pietinę Ameriką, Lietuvoje nebėra, ir nėra nei Kanados, nei Brazilijos atsišaukimų, kviečiančių emigruoti į tuos kraštus. Bet užtat dabar yra kiekviename rajone "darbininkų verbavimo įstaiga", kurios ne pačios vienos skelbimais ragina Lietuvos žmones registruotis ir keliauti į darbus Rusijos šiaurėje ar Sibire, bet kurioms uoliai t a l k ininkauja "komsomolas" su savo visuresančiais komitetais ir biurais.

Šie nauji emigracijos biurai ir veikia kitaip, negu anų laikų biurai. Emigracijos kryptis dabar priešinga: ne į vakarus ir ne į pietus, o į rytus ir į šiaurę.

"Atėjo laikas ruoštis kelionėn", "Jūsų laukia komjaunimo kelialapiai" — skelbia "komsomolo" laikraštis, ir tai reiškia, kad atskalbinti nepridera, nes, kaip toliau tas pats laikraštis pabrėžia, "Tėvynei reikia vis daugiau apatitų, nikelio, geležies, miško medžiagos — visko, ko taip gausu Užpoliarėje" (konkrečiai, Kolos pusiasalyje, kur, kaip sakoma "baltosios meškos žiemoja").

Anais laikais emigracijos įstaigos siūlydavosi (gerai ar blogai) patarnauti tiems, kurie nori pabandyti "sau

laimės paieškoti". Dabartiniai emigracijos biurai kalba tik apie tai, ką reikia padaryti: "Jums reikės nutiesti apie pusantro tūkstančio kilometrų naujų plieninių magistralių, pastatyti dešimtis gyvenamųjų namų tiems, kurie užtikrina ne-nutrūkstamą keleivinių ir prekinį traukinių eismą... Jūsų laukia nelengvas darbas rūsiose sąlygose. Žiemą gamta čia nešykšti šalčių ir sniego, ir atvirkščiai, vasarą saulė beria mažai spindulių. Gyventi iš pradžių reikės skydiniuose, surinkamuose namuose ir specialiai įrengtuose vagonuose... Suprantama, kai reikės, teks imti į rankas ir kastuvą, ir laužtuvą, ir kirvį. Tegu jaunieji romantikai iš anksto žino, kad vykti į Užpoliarę, tai ne pasuošvę blynų valgyti, kaip taikliai išreiškė N. Chruščiovas. Lengvos duonos ieškotojams ten nebus ką veikti". Taip drąsiai ir, palyginti, atvirai kalba dabartiniai emigracijos agentai, nors to

(Nukelta | 2 psl.)

IŠKILMINGAS PRIĖMIMAS LIETUVOS PASIUNTINYBĖJE WASHINGTONE

Kiekvienais metais Lietuvos Pasiuntinybėje Washington D. C. iškilmingai minima Lietuvos Nepriklausomybės šventė su traukia daug įtakingų Amerikos ir kitų valstybių politinių veikėjų, o taip pat visą eilę lietuvių iš Washingtono ir kitų vietovių. Jie čia ateina pasveikinti Lietuvos atstovą Nepriklausomybės paskelbimo šventės progą.

Šiais metais Lietuvos Pasiuntinybėje buvo susirinkę netoli keturių šimtų svečių: jų tarpe daug korespondentų ir fotografų. Ta proga du didieji Washingtono dienraščiai išspausdino straipsnius.

THE EVENING STAR vasario 17 dienos numeryje įdėjo nuotrauką, kurioje State Departmento sekretoriaus žmona ponė Dean Rusk sveikinasi su ponia Kajeckais. Straipsnyje pavadiname: LITHUANIANS GATHER TO REMEMBER rašoma, kad Washingtono lietuvių visuomenė renkasi čia švęsti skaudžiai malonios progos (celebrate a bitter-

sweet occasion), 44-tos Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo šventės.

Laikraštis pastebi, kad keliems šimtams svečių buvo parodyta lietuviškų lėlių paroda ir kad svečiai buvo pavaišinti lietuviškais valgiais. Priėmimo vyrovusi retai pasitaikanti nuotaininga atmosfera. Laikraštyje suminėta, kad svečių tarpe buvo ir delegatai, kurie šventės progą lankėsi pas Amerikos Jungtinių Valstybių prezidentą.

Kitame dienoraštyje -- THE WASHINGTON POST straipsnis pavadinamas: AT LITHUANIAN PARTY OLD ACQUAINTANCE WAS NOT FORGOT, laikraščio korespondentė Dorothy McCordle rašo, kad Lietuvos Pasiuntinybėje švenčiant 44-tą Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo šventę puošė lietuviškos spalvingais tautiniais drabužiais, lietuviški patiekalai ir gausus dalyvių skaičius, atėjusių ta proga palinkėti sėkmės. Anot korespondentės, dvi buvusios kaimynės susitikusios, nuo-

širdžiai dalinasi įspūdžiais užsimėgusiais prieš 20 metų, kada abi motinos vaikų vežimėliuose vėžino savo sūnus Meridian Hill parke. Tai buvo ponė Kajeckienė, Juozo Kajecko dabartinio, Lietuvos Pasiuntinybės Charge d'Affaire žmona ir ponė Dean Rusk, Department of State sekretoriaus žmona. Tie jų sūnūs dabar baigia mokslus -- Gabriellius Kajeckas Yale universiteto, o David Rusk studijuoja Californijos universitete. Toliau Dorothy McCordle suminėjo, kad ponė Kajeckienė šventėje vilkėjo tautiniais drabužiais, o ponė Rusk sunkaus šilko melono spalvos kostiumą su Pakistano kepuraitė ir tt.

Atrodo, kad ponė Rusk maloniai praleido vakarą Lietuvos Pasiuntinybėje atėjusi čia su savo 13 metų dukrele.

Svečių tarpe, be ponios Rusk, buvo Mrs. Ball, Under Secretary of State žmona, Mrs. Johnson Deputy Under Secretary of State žmona, Mr. & Mrs. Vedeler Direktorius Europos reikalams, Mr. & Mrs. Tims skyriaus vedėjas Lenkijos, Pabaltijos ir Čekoslovakijos reikalams, ponė Mansfield Senato daugumos lyderio žmona. Atstovų Rūmų nariai Murphy su ponė ir ponė Lane. Kolumbijos ambasadorius su ponė, Irlandijos ambasadorius su ponė, Ispanijos, Jordano, Saudi Arabijos, Latvijos, ministeris su ponė, Kinijos ministeris su ponė, Ministeris patarėjas Vietnamo su ponė, Kanados ambasados patarėjas su ponė, Vokietijos ambasados pirmasis sekretorius, Australijos spaudos atstovas, švento Sosto delegatą atstovavo Msgr. Prigione, Vyskupas Hanan, Msgr. Cartwright Š. Mato Katedros rektorius, generolas Rutherford, generolas Erskin su ponė ir daug kitų aukštųjų svečių. Netruko čia senųjų, naujųjų ir jaunųjų lietuvių -- mūsų studentijos.

Taip praėjo iškilmingas Vasario 16 minėjimas Lietuvos Pasiuntinybėje, Washington D. C.

TRUMPAI IŠ VISUR

• **Walter Ulbricht**, Rytų Vokietijos komunistų vadas ir Maskvos patikėtinis, dvi dienas vedė pasitarimus su Chruščiovu. Kaip Tassas praneša, buvo svarstyti Berlyno ir visos Vokietijos reikalai. Taip pat separatinės taikos su Sovietų Sąjunga pasirašymas. Kaip tuos reikalus nutarę vykdyti, jokie pranešimo nepadaryta.

• **Alžire**, laukiant ginkluotų kovų sustabdymo ir sutarties su Prancūzija paskelbimo, slaptoji karinė organizacija toliau vykdo terorą. Kai kas splojoja, kad sutarties skelbimas tyčia nudelsiamas, kad pasipriešinimas išsikvėptų ir skelbimo metu negalėtų didesnės revoliucijos sukelti.

• **Iš Kubos** paskelbti gandai, kad Castro esąs išstumtas iš vadovavimo posto, daug kur vertinami kaip perdėti ir neatitinkanti tiesai. Tikroji būklė esanti ta, kad komunistų partija skuba visą Kubos gyvenimą greičiau sukomunistinti ir sugrąžinti visus atgal grįžimo tiltus.

• **R. Kennedy** grįžo po ilgos kelionės į Washingtoną ir tuoj padarė pranešimus Valstybės sekretoriui ir prezidentui. Jo kelionėje surinkta svarbios medžiagos santykiams gerinti su jo aplankytais kraštais

• **Iš įvairių šaltinių** nustatoma, kad astronauto J. H. Glenn sėkmingas skridimas apie žemę, to skridimo pilnas informavimas viso pasaulio žmonijos, stipriai pakėlęs JAV prestižą, net ir tuose kraštuose, kur buvo įsigalėjusios priešingos nuotikos.

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Tadas Meckauskas
4222 Euclid Str.
E.Chicago, Ind.

Dirvos bendradarbiai Chicagoje, susirinkę vasario 25 d., įsteigė Dirvos Bendradarbių Klubą ir išsirinko valdybą. Į šį Klubą kviečiami jungtis visi Dirvos bendradarbiai, gyveną Chicagoje ir jos apylinkėse. Nuotraukoje Klubo valdyba. Sėdi iš kairės Mečys Valiukėnas, Raimondas Mieželis ir Vytautas Kasniūnas.

ĮSTEIGTAS DIRVOS BENDRADARBIŲ KLUBAS

Chicago, dėl didžiausio čia susibūrusių lietuvių iš-eivių skaičiaus, tapo laisvųjų lietuvių kultūrinio, politinio, visuomeninio, religinio ir kitokio gyvenimo centru. Čia leidžiami du lietuvių kalba dienraščiai. Vienas dešiniųjų, kitas kairiųjų. Vidurio, tautinės ideologijos, Dirva išeina netoli-mame Clevelande.

Chicagos skaitytojas ieško Dirvoje daugiau straipsnių bei žinių iš vietos lietuvių gyvenimo bei veiklos. Tam gali būti dvi pagrindinės priežastys. Dirvos redakcijos nusistatymas riboti žinias iš laisvųjų lietuvių

sostinės gyvenimo arba bendradarbių neveiklumas duoti jų žinių pakankamai.

Dėl redakcijos nusistatymo, kuris yra daugelio veiksmų sąveikos išdava, būnant iš šalies, sunku ką nors pasakyti. Galima tik su redakcijos pasirinkta linija sutikti, nesutikti arba prašyti ją pakeisti. Bet tai jau grynai redakcijos reikalas. Tik reikia pastebėti, kad sprendžiant iš Dirvos turinio, nematyti redakcijos neigiamo nusistatymo talpinti Dirvoje straipsnius bei žinias iš Chicagos. (Dirva tokių žinių iš Chicagos tikrai daugiau laukia, Red.).

Tad lieka kita priežastis — bendradarbių neveiklumas.

Lietuviečiai išeivijos spaudoje, dažniausia, neišgali mokėti honorarų savo bendradarbiams. Daugumą bendradarbių sudaro senosios ir naujosios išeivijos intelektualai, kurie užuot nukrypę į egoistinį turto krovimą, metęsi į altruistinę visuomeninę veiklą. Jie noriai aukoja savo energiją ir laiką tai visuomenei. Kol tokių bus, visuomeninė veikla ir spauda gyvuos.

Netruksta tokių pasi-sventėlių ir Dirvai. Tačiau jų veiklai yra keletas kliuvinų. Vienu iš svarbiausių, tai stoka darbo pasiskirstymo. Pasitaiko, kad keli bendradarbiai rašo apie tą patį įvykį, arba praleidžia visai

(Nukelta | 3 psl.)

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

VIS TIE GANDAI...

Kai prieš metus Kinijos komunistų vyriausias vadas Mao Tse-tungas laikinai dingo iš politinės scenos, Vakarų kanceliarijose tuoj pasklido fantastiškiausi gandai.

Buvo sakoma, kad Mao atsidūręs nemalonėje, kad išėjęs atsargon, kad nuaklėtas savo varžovo Chruščiovo...

Politiniai stebėtojai ieškojo pateisinti gandus. Buvo pradėta planuoti kognizistenciją su "nauja" komunistine Kinija. Bet štai Mao suariovė kortų pilis ir vėl pasirodė.

Po Mao, visai neseniai, porai savaitių Maskvoje buvo "dingęs" Chruščiovas. Ir tuoj pasklido gandai apie nušalinimą, apie Molotovo grįžimą, net apie nužudymą... Tiems gandams patikėjęs italų komunistų laikraštis, pasiuntė našlę Chruščiovienei užuojautą...

O, Washingtono, Londone ir Paryžiuje pradėjo lieti ašaras, gailėtis, koks geras buvęs Nikita ir pradėta nuąs-tauti dėl jo įpėdinio.

Chruščiovas grįžo kaip niekur nieko, gal būtų tik links-mesnis dėl vakariečių gailės-čio.

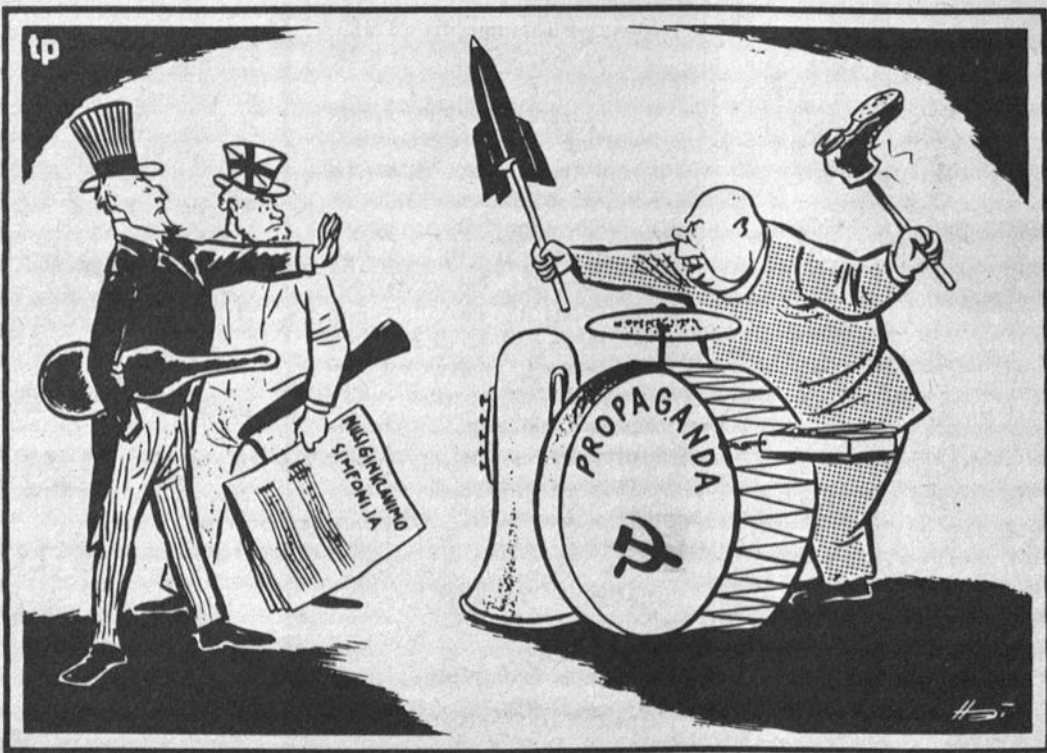
Dabar štai kitas komunistų vadas buvo dingęs. Tai Fidel Castro, tas barzdotas revoliucionierius, kuris rausiasi Amerikos pašonėje.

Ir vėl gandy malūnas pradėjo sukstis.

Anticastrininkų sąjūdis džiaugėsi. Sakoma, kad Castro nemalonėje ir buvo pasi-slėpęs Meksikos pasiuntinybėj Havanoje. Dar kiti skelbė, kad jis pabėgęs į kaž kurį Pietų Amerikos valstybę...

Bet sėkmadienį Castro pasirodė prieš tūkstančius kubiečių sveikas ir gyvas, pa-demonstruodamas baseball žaidimą.

"E finita la comedia", arba ji vėl prasidės.

Su tokiu muzikontu sunku groti...

Jei Hitleris būtų laimėjęs karą...

(34)

ROMMELIS SAVO SŪNUI: "AŠ MIRSIU
UŽ KETVIRTĮ VALANDOS..."

Vokiečių pasipriešinimas Hitleriui nuo pradžios iki galo buvo silpnas. Jis buvo vadovaujamas garbingų ir drąsių žmonių, bet jie turėjo mažą šalininkų būrį. Ir ilgą laiką šiems civiliams nepavyko prikaltinti kariškių, kurie buvo apsvaiginti kariniais laimėjimais. Tik po El Alamein ir Stalingrado pralaimėjimų, staiga armijoje atsirasdo didesnis pasipriešinimo skaičius. Kariškiai, praradę viltį laimėti karą, pradėjo konspiruoti prieš Hitlerį.

Grupė karininkų rytų fronte su gen. von Tresckow, Olbricht, Schlabrendorff, buvo susirinkę Smolenske 1943 m. kovo mėn. aptarti, kaip nužudyti Hitlerį. Reikėjo privilioti jį į štabą ir likviduoti. Bet privilioti nebuvo taip lengva, nes Hitleris įtarinėjo savo generolus. Tačiau jis sutiko atvykti į Smolenską kovo 13 d.

Reikėjo tik pakisti bombą į lėktuvą, kuriuo Hitleris išskris. Schlabrendorff paruošė du paketėlius su sprogstama medžiaga, panašius į dvi bonkas konjako. Per pietus jis paprašė pulk. Brandt, kuris buvo atvykęs su Hitleriu, nuvežti paketėlį senam prieteliui gen. Stieff.

Aerodrome Schlabrendorff neringingai su pirštu pajudino mygtuką, užveddamas sprogdinimo automatą ir padavė Brandtui. Sprogimas turėjo įvykti už 30 minučių. Drebančia širdimi Tresckow ir Schlabrendorff laukė žinios. Jie skaičiavo minutes. Už dviejų valandų gavo pranešimą, kad Hitleris nusileido Prūsijoje...

Reikėjo kaip nors atgauti bombą, kol neatidarė paketo. Tresckow tuoj pat paskambino Brandtui ir natūraliu balsu pasiteiravo ar jis turėjo laiko perduoti

paketėlį gen. Stieffui. Šis atsakė, kad dar neturėjęs laiko. Tada Tresckow paprašė pasilaikyti, nes įvykus klaida dedant bonkas, Schlabrendorff tuoj pat išskrido į Prūsiją, kur jis pakeitė paketą dviem tikrom konjako bonkom, o bombas sunaikino grįždamas traukiniu.

Nusivėlę, konspiratoriai nutarė bandyti dar kartą. Proga pasitaikė vėl gera. Hitleris, lydimas Himmlerio, Goeringo ir Keitelio turėjo dalyvauti iškilinėse karo muziejuje kovo 21 d, Berlyne. Pulk. von Gersdorff pasiūlė savanoriu nužudyti Hitlerį, paaukodamas savo gyvybę. Jis galvojo prie savęs paslėpti dvi bombas ir jas susprogdinti, kai Hitleris bus šalimais. Kovo 20 d. vakare Schlabrendorff jam atnešė dvi bombas. Bet Hitleris labai trumpai buvo muziejuje ir Gersdorff neturėjo progos prie jo prisitarti.

Konspiratoriai suprato, kad Hitlerio metodus keisti savo užsiėmimo laiką ir maršrutą, sunkino atentato įvykdymą. Hitleris yra kartojęs savo adjutanams, kad 90% atentatų pavyksta tik todėl, kad auka reguliariai tvarko savo gyvenimą ir pasikesintojai žino kiekvieną jo žingsnį. Štai kodėl jis dažnai, neįspėjęs policijos, anksčiau atvyksta ar išvyksta.

Tad jie priėjo išvados, kad Hitlerį nužudyti bus galima tik karinėse konferencijose.

1943 m. gruodžio 26 d. jaunas karininkas Stauffenberg atvyko į Rastenburgą padaryti raportą apie naujų divizijų steigimą. Savo portfelyje jis turėjo paslėptas bombas. Bet Hitleris konferenciją atšaukė: išvyko kelias dienas praleisti į Obersalzbergą. Reikėjo laukti kitų liepos 20 d., kad išbandytų Rangsforte.

Buvo išdirbtas planas, kad armija užims svarbesnius postus ir nušalins nacių, Bet atentatas ir šį kartą nepavyko. Bombos tik sužeidė Hitlerį, o gen. From, kuris turėjo pradėti valymo operaciją, įsitikinęs, kad Hitleris nemiręs, patarė Stauffenbergui

Grupė Los Angeles lietuvių, dalyvavusių ALT suruoštuose iškilinėse pietuose po Vasario 16 minėjimo, svečiams pagerbti. L. Kančausko nuotrauka

Lietuvos kariuomenė su pirmaisiais
naujokais iš Klaipėdos krašto

Lygiai prieš 30 metų, 1932 m. vasario -- kovo mėn., po 16 mėnesių karinės prievolės tarnybos Lietuvos kariuomenėje, grįžo namo pirmoji Klaipėdos krašto karių laida, buvusi pašaukta tarnybon 1930 m. rudenį.

Šis įvykis buvo istorinis ir reikšmingas ne tik Lietuvos kariuomenei, bet ir visai Lietuvai dėl kelių priežasčių:

1. Iki to laiko niekada Mažosios Lietuvos vyrai netarnavo reguliarioj Lietuvos kariuomenėje, neskaityt Mažosios Lietuvos sukilėlių nuo Herkaus Mantalo laiku ir pavienių savanorių 1918 - 1930 metais.
2. Pagal Klaipėdos krašto konvenciją, nuo 1930 m. Klaipėdos krašto jauni vyrai turėjo atlikti karinę prievolę Lietuvos kariuomenėje lygiateisiai su visais Lietuvos jaunais vyrais.

3. Klaipėdos krašto jauni vyrai nuo 1930 m. kasmet buvo šaukiami atlikti pilietinės pareigos Lietuvos kariuomenėje, kuri, greta karo mokslo, buvo puiki Lietuvos vyriškos auklėjimo mokykla.

4. Grįžęs į namus Klaipėdos krašte jie parsinešė aiškesnį lietuviškumą, geriau pažinę brolius lietuvius Didžiojoje Lietuvoje ir sustiprinę Lietuvos valstybingumą Klaipėdos krašte.

5. Dažnas iš atsitarnavusiųjų Lietuvos kariuomenėje lietuvininkų aktyviau įsijungė į Klaipėdos krašto lietuvių visuomeninę ir kultūrinę veikimą.

Tuos metus puikiai atsimenu, nes ir man, kaip vilniečiui, teko eiti atlikti karinės prievolės su pirmaisiais naujokais iš Klaipėdos krašto, nes tada ten gyveno nusižudyti. Ir tie karininkai, kurie pradėjo rėmė konspiratorius, pradėjo atsimesti, pajutę, kad sukilimas nepasiseks.

Represija iš Hitlerio pusės buvo baisi. Visą vasarą, rudenį ir žiemą Tautos Teismas teisė karininkus. Sušaudytųjų sąrašas ilgas. Vienų sakoma buvę 4,980 karininkai, bet Gestapo bylos rodo, kad buvo areštuota 7,000.

Gen. Fromm, kuris išgelbėjo nacių režimą, dėl savo neryžtingumo paremti sukilėlius, buvo pasigalėtęs. Vietoj pakorimo, buvo sušaudytas. Daug karininkų patys nusižudė. Gen. Tresckow rytų fronte granata susisprogdino. Paryžiuje bandė nusižauti gen. Stuepnagel, bet likęs tik su viena akimi, ant neštuvų buvo nugabentas į Berlyną ir ten pakartas. Maršalo von Kluge atsakydamas prisidėti prie sukilėlių irgi neišgelbėjo. Jis sulaukė panašaus likimo kaip ir Fromm.

Pagaliau atėjo ir vokiečių garbinamo maršalo Rommelio eilė, kurio vardą ant operacijos stalo paminėjo Stuepnagel.

Sunkiai sužeistas Normandijoje sąjungininkų lėktuvo, Rommelis buvo nuvežtas į Ulmą. Hitleris suprato, kad būsias didelis skandalas Vokietijoje, jei garsusis maršalas atsistos prieš teisumą. Tad Hitleris jam davė pasirinkimą: nusižudyti arba būti nužudytam už išdavystę. Jei pasirinkt pirmąjį būdą, bus palaidotas su didele pagarba ir jo šeima bus palikta ramybėje.

1944 m. spalio 11 d. du generolai, su būriu SS, atvyko į Rommelio namus.

Manfred Rommel, maršalo sūnus pasakoja, kad tėvas jį pasišaukęs pasakė:

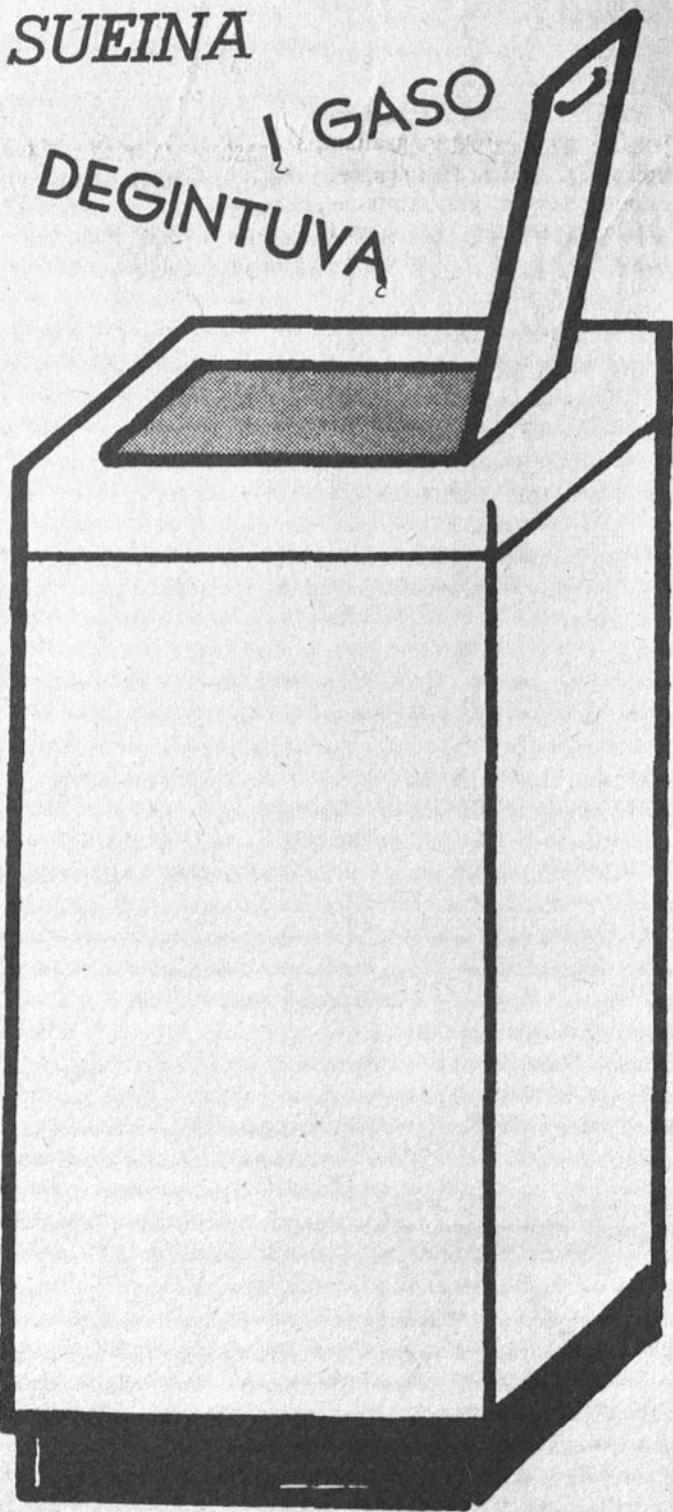
"Aš pasakiau tavo motinai, kad mirsiu už ketvirtį valandos... Hitleris mane kaltina išdavyste. Už tai, ką aš padariau Afrikoje, man leidžia pasirinkti nuodų. Generolai man atvežė. Jienužudo per 3 sekundes. Už ketvirtį valandos jums iš Ulmo ligoninės paskambins, kad aš turėjau širdies priepuolį, vykdamas į konferenciją."

Viskas įvyko taip, kaip jis sakė. Ir Hitleris paskelbė Rommeliui tautines laidotuves.

Nuo tų didžiųjų kerštavimų praėjo nepilni metai. Ir pats Adolfas Hitleris ir jo nacional-socialistinė Vokietija buvo sunaikinta.

(Pabaiga)

Reportažo tęsinys
"MŪ ŠIS ARDENUOSE"
bus kitame numeryje.

KAULAI
POPIERIAI
ŽIEVĖSSUEINA
I GASO
DEGINTUVA

Naujas gaso degintuvų sunaikina sąslavas ir atmatas be dūmų, kvapo ir triukšmo. Nereikia eiti iki sąslavų dėžių. Pavyzdžiui... nereikia ir sąslavų dėžių, jei jūs turit bedūmį ir bekvapį gaso degintuvą savo rūsyje ar švaros kambaryje. Jis suima kaulus, popierius, žieves... viską sudegina tik už centus per dieną. Pamatykit naują modelį gasinio degintuvo dabar: Calcinator • Caloric • Cleveland-Dornback Duramatic • Majestic • Martin • Sears-Kenmore Warm Morning. Nereikia įmokėjimo. Per 36 mėnesius su jūsų gaso sąskaita.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 ps1.)

nei nereikia sakyti, kadan gi Lietuvoje žmonės jau gana gerai iš sveikatą tenai palydėjusių liudininkų, ką reiškia pas tą "uošvę" pabuvoti.

"Komsomolinė" emigracijos agentūra nelabai ir slepia dabartinius emigracijos vykdymo metodus, nes atvirai kalba, kad jos rajonų ir miestų komitetai atrenka darbu į Užpoliarę geriausius jaunuolius ir tvarko jų emigraciją, jau ir namie mokydami juos tų darbų, kuriuos jiems tenai reiks dirbti. Tenyksiškai darbdaviai, kaip rašo geležinkelio statybos kadrų inžinierius Sokolnikovas, jau tiksliai žino, kad vien į jo darbovietę iš Lietuvos atvyks nei mažiau nei daugiau kaip 600 Lietuvos jaunuolių ir merginų, iš anksto paruoštų tiems darbams. Jis, tas emigrantų darbininkų priėmėjas, įsileidžia šiek tiek net ir agentūriškus viliojimus, nes, girdi, tie, kurie pakliūsė į pačią Kolos pusiasalio šiaurę, gausite net 40% priedo prie uždarbio, o kitose vietose mini dar priedus nuo 10 net iki 80%. Kas iš tų procentų susidarys, viliojimas neskaičiuoja, bet nurodo dar ypatingą "malonę" tiems, "kas atvyksta pas mus visuomeniniu raginiu" (t. y., maždaug pagal mobilizacinio pobūdžio šaukimą), negrąžintina pašalpa — pamanykite tiksliai — net... 30 rublių.

30 rublių dabar tenai praktiškai reiškia maždaug tiek, kiek Lietuvoje būdavo 30 litų, o tiek net pats nekvalifikučiausias darbininkas uždirbdavo per vieną savaitę. Tokia dovana geruoju nieko nesuviliotum keliauti "pas baltąsias meškas".

(LNA)

nau ir tarnavau. O po to su jais vėl grįžau į mielą Klaipėdą.

Ryšių su pirmaisiais naujokais iš Klaipėdos krašto, atsimenu, buvo šokių tokių pasikeitimų Lietuvos kariuomenėje. Jos drausmė buvo aukštesnė, kareivių matytinumas ir aprūpinimas taip pat neblogas. Tačiau, tarp lietuvininkų patekus ir eilei vokiečių ar suvokietėjusių lietuvių, šie pradėjo rašyti laiškus savo namiškiams ir reikšti įvairius nepasitenkinimus. Jų skundų dalis pateko į vokiečių spaudą Tiližėje, Karaliaučiuje ir kitur. Todėl Lietuvos kariuomenės daliniuose dar pagerėjo maistas ir aprūpinimas, norstai galėjo sutapti ir su bendru Lietuvos gėrbūvio pakilimu.

Klaipėdos krašto kilimo naujokai buvo skirstomi į pulkus ar atskirus dalinius bendra tvarka, nedarant jokių išimčių. Ir jų buvo visuose daliniuose. Su jų apmokymu vargo nebuvo, nes jie iš namų lietuviškai kalbėjo. Gal tik su vienu kitu "užsispyrusiu" vokietininku buvo kur nors kiek bėdos, kol susigyveno su kitais naujokais ir lietuviška tvarka. Kariuomenės drausmė buvo visiems vienoda, o apmokymo kadras buvo tinkamo aukštesniam, nors tūlam namuose išlepintam sūneliui, buvo nelengvos pirmosios naujokų dienos...

Grįžus namo po karinės prievolės atlikimo, buvo įdomu susitikti su Lietuvos kariuomenės auklėtiniais Klaipėdos krašte. Daug jų teko matyti šaulių būrių eilėse, giedotojų choruose, santarietėse ir kitur. Jie mačiau prisimindavo Lietuvos kariuomenėje praleistas dienas, dalinosi savo išpuodžiais su tėvais, kuriems seniau teko tarnauti vokiečių kariuomenės daliniuose. Savaimė suprantama, kiek buvo kalbų ir džiaugsmo lietuvininkų šeimose, kurios blaiviai žiūrėjo į naują lietuvišką gaidynę, kada bent dalis Mažosios Lietuvos buvo susijungusi su Didžiąja Lietuva.

Ed. Karnėnas

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

**5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS**

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės
valdžios agentūrą.

**KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS**

**ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Bishop 2-1397

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10,00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, J. Čiuberkis, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper •
Issued in Cleveland every
Mon., Wed., and Fri. except
in case of Holidays • Pub-
lished by American Lithu-
anian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)
• Editor-in-chief: Balys
Gaidžiūnas • Subscription per
year: \$10.00. Single copy 10
cents • Second Class Postage
Paid at Cleveland, Ohio.

Parodytas gražus pavyzdys

Praejusį sekmadienį — vasario 25 d., Chicagoje susirinko Dirvos bendradarbiai ir įsteigė Dirvos bendradarbių klubą. Žinoma, ne klubą pramogavimui, bet labai rimtam darbui — visai talkinti Dirvai, kad Dirvoje būtų Chicago tinkamai atstovaujama, o patys chigagiečiai gausiai Dirvą skaitytų.

Tokia mintis, Chicagoje suburti Dirvos bendradarbius, buvo žymiai anksčiau keliama redakcinės kolegijos nario Raimundo Mieželio. Buvo tariamasi apie datas, bet vykę įvairūs persitvarkymai tas datas nukėlė tolimesniam laikui.

Iš naujo šį reikalą pajudino Mečys Valiukėnas. Jis ir emėsi iniciatyvos bendradarbius sukviesti. Atsiustame pranešime jis sako: "Steigiamasis susirinkimas praėjo pasigerėtinai gražioje, darbingoje ir visų dalyvių pasiėšime viltingoj nuotaikoje. Asmeniškai aš nelaukiau nei tokio gausaus dalyvių atvykimo, nei tokios kūrybingos pasikalbėjimų dvasios. Kad tik tokia linkme bei dvasia vystytųsi ir klubo darbuotė".

Šiame Dirvos numeryje, pirmam puslapyje, spausdiname Chicago bendradarbio V. K. Račkausko pranešimą apie to klubo įsteigimą. Jame paryškintos ir priežastys, kodėl bendradarbius būtina reikėjo sutelkti ir kokia iš to sutelkimo gali būti nauda.

Chicago, pirmai parodžiusiai gražios iniciatyvos, priklauso pelynta padėka. Bet iš kitos pusės, Chicago, save vadinančiai pasaulio lietuvių sostine, tai ir pridėjo pirmą padaryti. Juk sakoma, kad kas priklauso Vilniui, tai iš Vilniaus ir turi eiti. Negi kokie Pilviškiai gali tokį pavyzdį rodyti...

O pagaliau, nors Dirva leidžiama Clevelande, bet didžioji skaitytojų grupė jau yra Chicagoje. Tikėsim, kad Clevelandui tai nebus labai malonu sužinoti, bet gal ir čia tada atsiradus daugiau iniciatyvos Dirvą daugiau branginti ir jai visai talkinti.

Chicagoje Dirvos bendradarbiai į klubo vadovybę išrinko labai rūpestingus Dirvos bendradarbius: M. Valiukėną, R. Mieželį ir V. Kasniūną. Reikia tikėti, kad iš jų rodamos iniciatyvos, visų bendradarbių talkos, įjungiant esamus ir būsimus skaitytojus ir rėmėjus, gali susidaryti labai stiprus Dirvos išsilaikymo ir stiprinimo veiksnys. O jo labai reikia, nes jei kas ir tiksliai nežino, tai nebūlogai nujaučia, kad lietuviškos spaudos kelias išsivijoje niekad nebuvo ir nebus rožėmis klotas. Buvo ir bus labai daug aštrių išsilaikymo dvglių, tik ne visad norinčių tu dvglių aštrumą savo talka pašalinti.

Susiorganizavęs Chicago Dirvos bendradarbių klubas turėtų būti pavyzdžiu ir kitoms didžiosioms lietuvių kolonijoms. Štai New Yorkas, Bostonas, Detroitas, Los Angeles, Toronto. Visur, susitelkę Dirvos bendradarbiai, nuoširdžiai apsvairste kas daroma ir ka dar būtų galima padaryti, tikrai padėtu Dirvai tose didžiosiose kolonijose stipriau įsitvirtinti, iš jų daugiau gauti, bet ir žymiai daugiau joms duoti.

Tat, sveikinant chigagiečių Dirvos bendradarbių pavyzdį, reikia laukti, kad tokių užsimojimų atsirastų ir kitose didžiosiose lietuvių kolonijose.

B. G.

CHICAGOJE ĮSTEIGTAS DIRVOS BENDRADARBIŲ KLUBAS

Dirvos bendradarbių klubo steigiamojo susirinkimo dalyviai: iš kairės sėdi: Albinas Valentinas, Juozas Jurevičius, Bronė Paplėnienė, Mečys Valiukėnas, Valdas Adamkavičius, Raimundas Mieželis, Ignas Andrašiūnas. Stovi: Antanas Šantaras, Stasys Šiaučiūnas, Domas Adomaitis, Antanas Janukaitis, Stasys Gečas, Petras Vėbra, dr. Juozas Dauparas, Stasys Vidmantas, Karolis Drunga, Petras Petrutis, Edvardas Šulaitis, Antanas Verbickas ir Teodoras Blinstrubas. Vyt. Račkausko nuotrauka.

(Atkelta iš 1 psl.)

nepastebėta. Kitas — tai informacijos stoka ir iš re-

dakcijos pusės. Bendradarbis nežino ko redakcija pagidauja. Šiedu kliuviniai

Vilkaviškio vidurinės mokyklos abiturientai su mokytojais ir tėvais, gavę diplomus 1960 m. birželio mėn.

DIDYSIS SKIRTUMAS

ANTANAS RŪKAS

Nepaprastas dalykas yra laisvė, dėl kurios definicijos nesutarė nei Herderis, nei Kantas, nei Šlegelis, nei egzistencialistai su Heidegeriu ir Paulium Sartru priešakyje. Bet laisvės definicijos mums šiuo atveju ir nereikia. Mums pakanka laisvės jausmo, mums pakanka laisvės kvėpuoti, svajoti, laisvės mąstyti, laisvės grožėtis nuostabiais peizažais, laisvės kalbėti ir rašyti ką nori, kaip nori ir apie ką nori.

Toji neapibrėžta, neišmatuojama, neišsakoma, bet esama ir gaivališkai jaučiama bei trokštama laisvė pagimdė mūsų dailiojo žodžio bruožą, kurio neatrasime namuose likusių rašytojų kūryboje.

Mes išsivijus literatūrinę kūrybą įprasminime ir paliksim ateičiai nepatetiškoje patriotikoje, ne banaliai apdainuodami kenčiančią tėvynę, ne kurdami romanus, dramas, noveles apie tai, kokie baisūs yra tėvynės prispaudėjai ir kokie geri esame mes ir mūsų broliai namuose. Ne. Mes savo tremties literatūrą įprasminime ir paliksim

dažnai užgauną jautrią bendradarbio ambiciją. Be abejo yra ir visa eilė kitų kliuvinių, kurie kaip ir tuodu paminėti, atrodo galėtų būti lengvai pašalinti per organizaciją.

Todėl Dirvos bendradarbių Chicago būrelis, su Mečium Valiukėnu priešakyje, vasario 25 dieną, per Dirvą, ir kiek spėjo asmeniškai pakvietimais telefonu bei laiškais, Dubysos patalpose sukvietė Dirvos bendradarbius pasitarti. Susirinkimas, kuriame dalyvavo 22 Dirvos bendradarbiai, nutarė įsteigti Dirvos bendradarbių klubą Chicagoje. Į pirmąją vadybą išrinkti Raimundas Mieželis, Mečys Valiukėnas ir Vytautas Kasniūnas. Kandidatais — Antanas Šantaras ir Edvardas Šulaitis.

Nutarta dėti visas pastangas, kad į klubą įsitrauktų visi Dirvos bendradarbiai Chicagoje ir jos apylinkėse. Kas mėnesį šaukti bendradarbių susirinkimą. Parinkti korespondentus įvairioms visuomeninio gyvenimo sritims. Paimformuoti Chicago organizacijas apie klubo buvimą ir jo tikslus. Prašyti Dirvos redakciją informacijos apie redakcijos pagidavimus.

Susirinkimo pirmininko Mečio Valiukėno paprašytas inž. Valdas Adamkavičius papasakojo apie apsilankymo pas JAV Prezidentą užkulisius. Po to sekė gyvos diskusijos.

Susirinkimas praėjo labai gyvai ir parodė, kad toks bendradarbių klubas buvo tikrai reikalingas. Atrodo, kad ir kitose JAV vietovėse galėtų tokie Dirvos bendradarbių klubai įsisteigti.

Vyt. A. Račkauskas

ateičiai tiek, kiek aštriai ir gliai įrėšime joje tą dailiosios raštijos bruožą, kuriam nėra jokios galimybės gimti ir viešai klestėti namuose.

Šiandieną Rytų (turiu galvoje Europos rytų, atskirtų geležine uždanga) ir Vakarų literatūros pasauliai yra taip išsiskyrę ir tokie nepanašūs, kad ir svajoti nebegalima apie tokius reiškinius, kaip Tolstojaus arba Dostojevskio įtaka vakariečiams rašytojams. Geriausias pavyzdys Nobelio premija vainikuotas Boris Pasternako "Daktaras Živago". Knyga ištrūko iš už geležinės uždangos, patapo sensacija ir ...liko užmiršta gana greitai. Kodėl? Greičiausiai: knyga buvo sencacija savo tematika, savo kilmė, bet literatūrinėmis savybėmis, literatūrinio žodžio galybe nebeužstebino vakariečių, kaip savo laikui stebino Dostojevskis, susilaukęs Vakaruose visos eilės talentingų ir mažiau talentingų pasekėjų.

Vaidžiai kalbant, Sovietų sąjungos, visus satelitus įskaitant, literatūra, įstatyta į būtinus, privalomus rėmus, yra, tarytum, užšaldyta ledinėje formoje, iš kurios ji prasiveržti negali ir kažin kada galės. Yra ir bus rašomi nauji veikalai, bet jie ir liks sustingę: keisis vardai, keisis autoriai, keisis temos, bet literatūrinė esmė — forma ir dvasia liks ta pati. (Gal ir yra neryškiai, prasiveržianti pro slopinimus pirminega pačių didžiųjų talentų mėginimuose, bet jos slinkti tokia lėta, kad greičiau pasikeis gyvenimo santvarka, negu literatūros veidas).

Vakaruose vyksta netikėtumai, bet ir dvasinis gaivališkas literatūros niuansų virpėjimas, gimdydamas greitai praeinančias naujoves ir, galbūt, amžius trukšiančius atradimus. Tame virpėjimų margumyne, blizgesyje, kaleidoskope tik snobas galėtų šią dieną viską peikti arba viską girti, atradamas kategoriškus sprendimus. Ateitis, lyg koks šaltakraujis ir savo ranka pasitūks akininkas, sįja literatūrinius turtus, tik labai mažą jų dalelę supildamas į amžinuosius aruodus. O laikraštinė reklama, kurios netrūko ir netrūks visais laikais, pagimdė didelių rašytojų savaitei, mėnesiams, porai metų, retai dešimtmečiui.

Mūsų namiškiai rašytojai yra apiplėšti: visos tas Vakarų pasaulio literatūrinis margumynas jiems yra neprieinamas, nesuvokiamas, gal tik nujaučiamas, gal ilgesingai trokštamasis. Tiems jų kurie intuityviai veržiasi iš rutinos, iš doktrinomis užšaldytos kūrybos sampratos, tenka kariauti tikriausiai pralaimimą kovą, nes kiekviena laisvėn kyštelėjusi viršūnė cenzorių žirkėmis nukarpoma, ir kurinys turi grįžti į nustatytus išmatavimus arba nepamatyti pasaulio.

Patsai didysis skirtumas tarp namuose rašančiųjų kūrybos ir laisvajame pasaulyje kuriančių lietuvių rašytojų darbų ir ypatasai kaleidoskopinio Vakarų pasaulio literatūros žygio į ateitį atspindys. Mes savo literatūrinę kūrybą laisvajame pasaulyje įprasminime tiek, kiek prasiveršime iš rutinos, iš sustingimo, iš banalumo, kiek sugebėsime tikrą kūrybinį žodį išreikšti naujomis formomis, o patiems darbams suteikti naują kūrybinę dvasią.

sią. Tik tokie literatūriniai veikalai bus kada nors didelis mūsų kraitis namiškiams, kai ir vėl atgims nepriklausoma Lietuva, kai du mūsų žodinės rašliavos tekėjimai susilies į vieną didelę ir galingą srovę.

Žiauru, sunku, kieta, kartais net nepakeliama gyventi svetur, nežinant, nenuvokiant sugrįžimo į namus dienos. Tačiau lietuvių literatūrinės kūrybos tekėjimui (ne paradoksas!) tremties metai buvo, yra ir, tikėdime, bus patį didžioji atgaiva, nes tik čia turi visas sąlygas gimti ir gimsta jokiais varžtais nevaržomas, jokiais dogmomis nekankinamas naujas ir originalus lietuvių literatūros kūrybinis žodis. Gal jo išviršinis mostas siauresnis, gal jo tiražai menkučiai, palyginus su namiškiais, gal vienetų skaičiai liesni, bet tas žodis gyvas ir galingas, toks, kokiam namuose skambėti negalima. Jeigu tarp visos banalybės užgimsta tik viena tikros kūrybos knyga į metus, literatūros laimėjimų prasme pasiteisina visi kentėjimai, nedatekliai, nusivylimai ir ilgesys.

Jeigu visi būtume buvę namuose, pačiu geriausiu atveju Pulgis Andriušis ir būtų likęs labai gabus žurnalistas, o lietuvių grožinė literatūra niekada nebūtų susilaukusi veikalo, pavadinto "Anoj pusėj ežero". Pasakutiniaisiais metais namuose vos ryškiau pradėjęs reikštis poetas Alfons Niliūnas niekada nebūtų išleidęs savo "Praradimo simfonijų". Įmanrus, ekstravagantiškas, neramus ir naujas Antanas Škėma nebūtų paskelbęs "Apokalipsinių variacijų". Kukai ir ramiai nepriklausomose namuose "Fontanu" debiutavęs Henrikas Radauskas gal ir būtų parašęs "Strėlę danguje", bet ligi šiol dar niekas nebūtų jos atspaudęs. Ir visa eilė rašytojų (Kazys Bradūnas, Marius Katiliškis, Henrikas Nagys), dar namuose daugiau ar mažiau įbridę į literatūros ežerą, giliau į jį pasinėrę laisvajame pasaulyje, išleidami net po keletą knygų.

Literatūros mylėtojų, lietuvių kūrybinio žodžio brangintojų apima dar didesnis džiaugsmas, kai, nežūrint visokių dejonų, visokių negerovių, visokių nesekmių, mūsų laisvoji dailiojo žodžio kūryba nemerdėja, nesibaigia su namuose debiutavusiais senu-

AR KNYGA BUS GAUTA
PIGESNE KAINA?

Chicagoje oficialiai įsisteigus komitetui nupirkti 1000 egz. Barbaros Armonienės knygos "Leave your Tears in Moscow", būtų įdomu patirti ar komitetas yra susitaręs su leidykla knygas gauti pigesne kaina, negu bendrai ji yra pardavinėjama.

Perkant net tūkstantį egzempliorių (kas tokios pobūdžio knygoms net ir Amerikos mastu nėra toks jau mažas skaičius) tiesiog iš leidyklos turėtų būti nuo kainos nuimtos platinimo išlaidos (pakavimo, persiuntimo, platintojams duodamas nušimtis, ir t.t.) kurios sudaro tikrai gan didelį nušimtį visos kainos. Būtų svarbu iš lietuviškosios visuomenės surenkamus pinigus panaudoti kaip galima taupiau.

RAIMUNDAS MIEŽELIS
Willow Springs, Ill.

MANO SUMANYMAS

Prieš eilę metų "Keleiviję" skaitydavau pranešimus, kad galima nusipirkti jo išleistą knygę "Juozas Stalinas arba kaip Kaukazo razbainikas pasidarė Rusijos diktatorium".

Knygelė nebrangi, tik 25 centai, bet taip jos nenusipirkau ir neperskaičiau, nes savo kailiu buvau gerai patyręs, kad J. Stalinas ne tik Kaukazo "razbainikas", bet Lietuvos užgro-bimo ir pavergimo įvykdytojas.

Aš manyčiau, kad šią knygę reikia praplėsti Stalino "nuopelnus" iki jo išmetimo iš mauzoliejaus. Ir tai padarius, suorganizuoti lėšų, kad tą knygę gautų visi paraudę mūsų tautiečiai, kurie išėjo iš tos pačios socialistinės "Keleivio" mokyklos...

P. VIDUGIRIS,
Kanada

kais, bet eina į pasaulį tolyn naujais ir skambiais vardais, užgimusiiais literatūros menui čia --Birutė Pukelevičiūtė, Algimantas Mackus, Algirdas Landsbergis, Jonas Mekas ir daug dar jaunesnių, mažiau ryškių, bet žadančių. Džiaugsmo prasmė yra tokia didelė ir plati, koks platus ir neapriejamas savo virpėjimo įvairumu bus ateityje vienas ir galingas lietuvių dailiojo žodžio kūrybos tekėjimas.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

26th Annual Edition

ICE FOLLIES

LIMITED ENGAGEMENT ARENA Feb. 27 • Mar. 11

The Most Beautiful Show in the World

TUES. thru FRI. Eves. 8:30 P. M. and

SAT. and SUN. Matis. 1:00 and 5:00

SAT. EVE. MARCH 3 & 10, 5:00 P. M.

Half Price Matinee Children Under 12 Years

SAT. Mats., March 3 & 10, 5:00 P. M. Only

\$4.00 (Boxes and Loges and West End Promenade)

\$3.50 (Mezzanine — First 12 Rows Only)

\$3.00 (Mezzanine — Last 12 Rows)

\$2.00 (Corner Sections)

TICKETS AVAILABLE BY MAIL OR IN PERSON

ARENA BOX OFFICE, 3700 Euclid Ave. — Richman Bros., 736 Euclid Ave.

YOU NOW HAVE PREFERENCE. For choicest seats available enclose

Check or Money Order and Self-Addressed Stamped Envelope.

CLEVELAND ARENA • FEB. 27 — MAR. 11

THOMAS JEFFERSONAS – NEPRIKLAUSOMYBĖS DEKLARACIJOS AUTORIUS

K. S. KARPIUS

Thomas Jefferson (1743 - 1826) būtų palikęs JAV istorijoje didelę asmenybę už savo kitus nuopelnus, jeigu ir nebūtų buvęs prezidentu. Jis buvo vienas vaizdžiausių veikėjų kovoje atsikratant britų baldžios ir vadovaujant audringose dienose.

Prezidentaudamas, jis dvigubai padidino valstybės žemes, nušėdamas rubežius iki didžiųjų kalnų vakaruose. Už visa tai buvo atitinkamai įvertintas ir pagerbtas. Jis pilnai prilygo Washingtonui.

Abu jie buvo Virginijoje gimę piliečiai. Jeffersonas 11 metų už Washingtoną jaunesnis. Ilgų 83 gyvenimo metų bėgyje turėjo galimybes daug kuo atsižymėti, nors buvo vienas tų, kuris ginklu nekariavo.

Jis buvo teisininkas ir architektas -- inžinierius. Plačiai pasižymėjęs architektūros srityje, buvo naudingas ir ten, kur lieté teisių klausimus. Be to buvo nepaprastų gabumų mechanikas, daugelio dalykų išradėjas ir gabus smuikininkas. Ir prie viso to, dar ir kaip raitelis, prilygo Jurgiui Washingtonui.

Thomas Jeffersonas buvo autorius JAV Nepriklausomybės deklaracijos, kurią kolonistų kongresas Philadelphijoje pasiskelbė pasauliui 1776 metais liepos 4 d. Įžiebdamas karą su Anglija. Jis buvo vienas iš 56 atstovų, tą aktą pasirašiusių (Jurgio Washingtono parašo tame dokumente nėra. Jis, eidamas kitas pareigas, kongrese nedalyvavo.)

Jeffersonas buvo trečias iš eilės respublikos prezidentas, prezidentavęs du terminus (1801-09). Prieš prezidentavimą yra daug prisidėjęs užmezgiant santykius su senomis Europos valstybėmis, kurios tada į mažą vargingą valstybę, židrėjo su nepasitikėjimu ir ilgai nenorėjo suteikti jai pripažinimo.

DIPLOMATAS, VALSTYBĖS SEKRETORIUS, PREZIDENTAS

Pirmutiniam prezidento Washingtono kabinete Jeffersonas buvo valstybės reikalų sekretorius -- ministeris, paėmęs vairuoti jaunutę respubliką audringoje aplinkoje.

Jurgis Washingtonas, prezidentavęs du terminus (1788 - 1796), toliau nebesutiko Kongresas (kuris tada prezidentus rinko, o ne piliečiai visuotinu balsavimu), pastatė kandidatais Jeffersoną ir John Adams, šiaurietį iš Massachusetts, Adams, gavęs daugiau balsų, liko prezidentu, o Jefferson viceprezidentu.

Adams prezidentavo tik vieną terminą. 1800 metais buvę kandidatai Jefferson ir Aaron Burr, gavo po lygiai balsų. Prezidentas Adams nusvėrė Jeffersono naudai. Burr tada liko viceprezidentu.

Iki prezidentavimo Jefferson buvo Virginijos atstovas kongrese. 1784 metais vadovavęs delegacijai Europoje, sudarė prekybos sutartis su Prancūzija ir Prūsija. Kitais metais, paskirtas ministru Prancūzijai, iš jos palenkė savo kraštui daugiau paramos.

Anksčiau buvo Virginijos gubernatorium. Kaip architektas, jis paruošė projektus keliems valstijos pastatams Virginijoje. Savo paties projektais pasistatydino puošnius dvaro rūmus Monticello.

Pabaigoj gyvenimo įsteigė Virginijos universitetą, kuris dabar yra išsiplėtęs Charlottesville mieste, netoli jo dvaro. Pradiniai didieji universiteto pastatai jo architektūros kūriny.

Jefferson buvo patiekęs projektą ir puošniems prezidento rū-

mams sostinėje Washingtone, nes ir tas miestas jo rūpesčiu ten įsteigtas. Bet kongreso komisija parinko kitą, pigesnį projektą prezidentūrai.

Thomas Jefferson ir jo Monticello rūmų vaizdas

NAUDINGAS SUSITARIMAS SU NAPOLEONU

Kare su Ispanija Napoleonas buvo įgijęs šiaurinėje Amerikoje Ispanijos Louisiana teritoriją, vakaruose nuo Mississippi upės, didesnę žemės plotą negu tas, kurį sudarė naujas 13-kos kolonijų plotas. Jeffersonui parpū, kad kerštinga Anglija, kariaudama su Napoleonu, gali kėsintis į Louisiana, kurią jis negalėtų ginti. Napoleonui irgi reikėjo pinigų tęsimui karo su anglais. Taigi, Jeffersonas pasiūlė Napoleonui, nupirko tą teritoriją už \$15 milijonų.

Pirmutiniam jaunos respublikos dvidešimtmetį, būdamas aukštoje pareigoje, Jefferson turėjo įvairių kovų ir nesusipratimų su kitais veikėjais bei bendradarbiais, kurie buvo pasiskirstę į partijas ir klikas. Jie elgėsi ne kaip vienos valstybės vadai, privėlėję ją jungti ir stiprinti, bet plėšė. Kadangi tarp pietų ir šiaurės valstijų reikalai irgi buvo skirtingi, tai taisyne ir tarp jų vyko. Vien norėjo pripažinti senas kolonijų skolas, kas būtų pakėlė krašto įsiskolinimą, kiti atsisakė, nenorėjo net prisilimti su anglais padarytas sutartis.

NULĖMĖ SOSTINĖS ĮKŪRIMĄ

Valstybės sostinei dabartinė vieta buvo parinkta Jeffersono politinėmis kombinacijomis su opozicijos vadu, Aleksandras Hamiltonas, buvęs Washingtono kabinete išdo sekretorium kada Jeffersonas buvo valstybės sekretorium, prižadėjo paremti Jeffersono siūlymą statyti sostinę prie Potomac upės, jeigu Jeffersonas parems Hamiltono, šiauriečio, krašto finansinę politiką, valstybės banko įsteigimą ir tt. Hamiltonas norėjo sustiprinti valstybės finansus, ekonominį našumą, bet kiti kongreso atstovai jo pastangas ardė. Tai kludėgauti svetimų kraštų pripažinimą ir užmegsti su jais prekybą.

Jeffersonas vėliau apgailėstavo tas kombinacijas su Hamiltonu, nes jiedu, atsidūrę atskirose partijose, atkakliai kovojo už skirtingus krašto tvarkymo metodus. Hamiltonas palaikė šiauriečių pramoninkų pusę o Jeffersonas stambus žemės savininkas, gynė pietiečių dvarininkų interesus.

Be kitų sunkenybių, su kurio- mis jau prezidentas Jeffersonas

turėjo grumtis, prisidėjo ir savas "Napoleonas", avantiūristas Aaron Burr, buvęs vieną terminą viceprezidentu. Tas Aaron Burr iššaukė Hamiltoną dvikovon (tais laikais dvikova dar buvo praktikuojama) ir tą valstybei naudingą vyrą nušovė. Aaron Burr galvojo, pasekiant Prancūzijos Napoleonu, užgrobti valstybę, pasiskelbti karalium.

Po įvykio su Hamiltonu, Burr išsinešdines į Texas ir ten kėlė revoliuciją įsteigti atskirą valstybę. Prezidentas Jeffersonas įsakė jį suimti, bet mažai tebaudė. Tuo jo "Napoleono" karejera ir baigėsi. Gyvenimą baigė skurde, netoli New Yorko.

JEFFERSON PAGERBTAS

Ant jo kapo, dvaro rūmų kaimynystėje, Monticello, jo paties suprojektuotame paminkle, greta vardo - pavardės, ir gimimo -- mirties metų, pažymėta, kad jis buvo "Nepriklausomybės akto autorius, įvedęs Virginijoje religijos laisvės statutą ir Virginija universiteto tėvas."

Monticello dvaro rūmai dabar paversti muziejum, kur tebelai-koma ir jo paties darbo įvairiausi naujoviški namų reikmenys. Jo pastangomis valstybės įstatymuose pravesta religijos laisvė, bažnyčios atskyrimas nuo valstybės, nustatytas piliečių demokratių teisių pagrindas. Jo projektu kongresas 1800 metais uždraudė negrų vergiją šiaurvakarinėje teritorijoje (kurioje šio ir dabartinė Ohio). Tai tačiau nelietė pietinių valstijų kuriose vergija iš seno buvo.

Sostinėje Washingtone yra daug įvairių paminklų atsižymėjusiems vyrams. Bet tik trys yra masiniai pastatai -- paminklai. Vienas, obelisko pavidalo, Jurgiui Washingtonui, už kurį aukštesnio pastato sostinėje negalima statyti. Antras prezidentui Lincolnui. Ir trečias -- Jeffersonui. Tai klasiško stiliaus didelis balto marmuro pastatas, pastatytas jo 100 metų mirties sukakties metais. Taip pat 5 centų monetose vienoje pusėje yra Jeffersono galvos paveikslas kitoje Monticello rūmų vaizdas.

Jeffersono tėvas, inžinierius ir tabako augintojas, buvo miręs kai Thomas buvo tik 14 metų berniukas. Jam paliko 2750 akrų ūkį ir vergus. Išėjęs mokslus, pradėjęs pavyzdinčiai ūkį vesti, aukštai kalne pastatė Monticello rūmus. Visas statybos darbas ir medžiaga, iki vinių, buvo jo paties nurodymais ten pat gaminama.

Socialistinis 'teisingumas' Pabaltyje

Prieš sovietinį teismą vienoje Pabaltijos respublikų stovi senstelėjęs, inteligentiškai atrodantis žmogus. Baudžiamąjo teismo pirmininkas skelbia, kad štai šis pilietis pavogęs 28 automašinas ir jam suteikiamas paskutinis žodis.

Žilstelėjęs žmogelis, šypsodamas atsistoja ir pareiškia, kad pavogė ne 28, bet 82 automašinas. Jo nuomone, bylos tardymas buvęs labai paviršutinis, dėl to ir teismo procesas rėmėsis nepakankamai ištirtais faktais.

Publikos tarpe justsi nemažas sujudimas. O teismas skubiai pasitraukia uždarą pasitarimą kurįs užtruksta gana ilgai. Vėl pasirodo teismas ir pirmininkas skelbia, kad užvedama nauja byla.

Neužilgo įvyko ir antrasis automobilų vagies teismas. Ir tas pats pirmininkas paskelbė, kad kaltinamojo teigimas pasivirtino. Jis pavogęs ne 28, bet 82 automašinas. Žodis duodamas ginamajai kalbai teismo priskirtam kaltinamojo gynėjui.

Bet jo vietoje ir vėl pakilo kaltinamasis, pareiškdamas, kad pats apsigins. Teismas sutiko ir vagis visų nustebimui pareiškė, kad pavogęs ne 82, bet 106 automobilius. Teismas ir tardomieji organai esą tik kartoja kap papūgos, tai, ką jis -- kaltinamasis pats parodęs. Jie nei nori, nei gali patikrinti, ar tvirtinimas atitinka tiesai, nekalbant jau apie tai, kad patys išaiškinčių vagystes.

Išaiškinti vagystes esą neįmanoma dėl to, kad 50 pavogtų automobilų savininkų niekam ne nepranešę apie įvykusią vagystę. Tokių savininkų tarpe, pareiškė kaltinamasis, esą vietos bravoro direktorius ir eilė kitų liaudies ūkio pareigūnų, kurie įsigijo automobilius iš ne visai aiškių lėšų, juos priregistravo savo draugų bei pažįstamų vardu.

Toliau kaltinamasis paprašė gynėjo jam paduoti papkę su popieriais iš kurių jis ėmė kažką skaityti. Iš pinigų, gautų už vogtųjų automašinų pardavimą jis,

Parsivedęs į savo rūmus jauną žmoną, anksti savo gyvenime jis pasakė: "Visi mano gyvenimo siekimai ir mano gyvenimo dienos baigsis čia, Monticelloj." Tai išsipildė. Ypatingu dar supolimui, Jeffersonas mirė 1826 metais liepos 4 d., lygiai 50 metų suėjęs nuo Nepriklausomybės deklaracijos paskelbimo.

Tą pačią dieną Mass. valstijoje mirė ir jo buvęs pirmtakas prezidentas John Adams, kurio parašas, išėlis pirmas po to deklaracija.

kaltinamasis pasilaikė tik vidutiniško inžinieriaus algos sumą, o likusias sumas, tūkstančius rublių pervedė kaip dovanų įvairiems vaikų darželiams ir kitoms socialinės globos įstaigoms.

Kaltinamasis toliau išvardino 106 pavogtų automobilių numerius ir po kiekvieno numerio parodė pinigų perlaidos pašto kvitą. Vyriausybė, teigė toliau kaltinamasis, nepajėgianti sustvarkyti su jo apvogtaisiais visuomenės parazitais. Jis paėmęs tai, ką jo tos "aukos" įsigijusios neteisėtu būdu, ir gražinęs visuomenei per josios institucijas.

Teismas išteisino kaltinamą-

vb

Bostono Kėstučio draugovės skautai ruošiasi Kaziuko mugėi. Č. Kiliulio nuotrauka

MORE FOR YOUR SAVINGS

at the 71 convenient banks of

THE CLEVELAND TRUST COMPANY
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

4% ON SAVINGS DEPOSITS
REMAINING 12 MONTHS.

On deposits remaining less than 12 months, the former 3% will be increased to 3 1/2%.

When Money is a Must, Your Closest Friend is

Cleveland Trust

Ohio's Largest Bank and Trust Company

Member Federal Deposit Insurance Corporation

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

3AV. J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirksite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
3. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
5. CANADIAN WHISKY 8 metų senumo 5th. 3.98
6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th. 5.29
7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th. 3.59
8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th. 3.98
9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
10. KIJAF VAZNAS 5th. 1.75
11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

Cosmos Parcels Express Corp.

Mes pranešame savo seniems klientams, o taip pat naujesiems, kuriems mes patarnaujame, kad mūsų firma tęsia siuntinių persiuntimą į Sovietų Sąjungą.

Mes esame įgalioti VNESPUSYLTORG tęsti siuntinių siuntimą, ir mes garantuojame, kad siuntiniai bus pristatyti ir labai skubiai.

Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t.t.) labai prienamomis kainomis.

Visi mūsų skyriai suminė žemiau kuo geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus.

- NEW YORK 2, N. Y., 39 -- 2nd Avenue -- Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 11, N. Y., 370 Union Ave., Tel. EV 4-4952
BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue -- Tel. DI 5-8808
LAKEWOOD, N. J., 126 -- 4th Street -- Tel. FO 3-8569
PATERSON 1, N. J., 99 Main Street -- Tel. MU 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street -- Tel. LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson St. -- Tel. HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury St. -- Tel. SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich., 11333 Jos. Campau, Tel. TO 7-1575
CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th St. -- Tel. TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Ave. -- Tel. BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill., 3212 So. Halsted St. -- Tel. WA 5-2737
LOS ANGELES 22, Cal., 960 So. Atlantic Blvd., Tel. AN 1-2994
SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter St. -- Tel. FI 6-1571
NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Ave. -- Tel. BI 3-1797
PHILADELPHIA 23, Pa., 525 W. Girard Ave., Tel. WA 2-4035
WATERBURY, Conn., 6 John St. -- Tel. PLaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St. N.W., Tel. GL 8-2256
PASSAIC, N. J., 176 Market Street -- Tel. GR 2-6287
DETROIT, Mich., 7300 Michigan Ave. -- Tel. VI 1-5355
ATHOL, Mass., 61 Mt Pleasant St. -- Tel. CH 9-6245
VINELAND, N. J., West Landis Ave., Greek Orthodox Club Blvd.
Šis skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.
BOSTON 18, Mass., 271 Shawmut Ave Tel. LI 2-1767
BUFFALO 6, N. Y., --332 Fillmore Ave., Tel. TL 6-2674
HARTFORD, Conn., -- 132 Franklin Ave., Tel. CH 6-4724

Ispūdingas paminklas Washingtonė Thomui Jeffersonui

LIETUVIŠKAS RADVILŲ LIZDAS

Prieš kelis mėnesius pakartotinai minėtas dabartinio JAV prezidento svainis Radvila, gyvenęs Londone, vis pabrėžiant, kad jis yra lenkiško kilimo kunigaikštis (polish prince).

Kiekvienam lietuviui, kad ir su kuklia istorine perspektyva, ši žinutė primena mūsų tautos nelemtą istorinį likimą, kur mes, įterpti tarp dviejų pasaulių, slaviškojo ir germaniškojo, buvome beveik juose paskendę. Ypač slaviškasis pasaulis apglėbė mus iš rytų, pietų ir dalimi iš vakarų. Jis buvo lyg užvožias mūsų tautą nuo pasaulio akių ir lietuvių vardas beveik nežinomas pasidarė. Mūsų nelemtis buvo palaipsniui, nuo pat krikščioniškų laikų (nuo XIV a.), netekti diduomenės, paveiktos svetimos politinės ir kultūrinės įtakos.

Ryškūs pavyzdys yra garsioji kunigaikščių Radvilų giminė. Nėra reikalo įdinti jos neabejojamos lietuviškos kilmės, kaip rodo jų vardas ir pirmųjų sody-

J. JAKŠTAS

bos, paliudytos jau XIV a. šaltinių etnografinėse Lietuvos srityse — Kernavė, Užpaliai, Anykščiai. (L. E. — 24, 375).

Kai Lietuvos valstybė išsiplėtė, Radvilai įsigijo daug žemių gudų ir ukrainiečių kraštuose ir po unijos Lenkijoje. Tačiau veikė jie daugiausia Lietuvos D. K-joj ir čia buvo dideliais valstybės pareigūnais.

Pirmiausiai, Lietuvoj iškėlę Radvilai, gavo iš imperatoriaus Karolio V imperijos kunigaikščių titulą. (Jie išlaikė jį visur pasklidę beveik iki šių dienų). Gavę nuosavybes Lenkijoje, jie kiek reikėsi ir Lenkijos politiniame gyvenime. Nuo XVII a. jie ėmė artėti ir prie Prūsijos Hohencolernų, kai vienas jų narys, Boguslavas (1620-69, rodos, lenkiškos šakos) liko Didžiojo kurfiursto paskirtas Prūsijos general-gubernatoriumi.

Glaudi giminytė su Hohencolernais prasidėjo nuo XVIII a. pabaigos, kada Radvila Antanas (1775 — 1833) vedė Prūsijos kunigaikštystę ir pasidarė Poznanės srities ūkvaldiniu. Jis įsikūrė Berlyne, įsigijęs puikią rezidenciją, kurioj gausi Radvilų giminė išgyveno iki XIX a. antros pusės. Tuo metu rūmus nupirko vyriausybė ir juos pavertė imperijos kancelerio įstaiga.

Senieji Radvilų rūmai išbuvo imperijos kanceliarija iki pat nacionalsocialistų laikų. Pardavę seną rezidenciją, Radvilų giminės nariai įsigijo sau paskirus rūmus Berlyne, ir vieni jų rūmai, prie pat garsių Brandenburgo vartų, turėjo bent iki paskutinio pasaulinio

karo "Radvilų palociaus" vardą.

Berlyne įsikūrę Radvilai ilgai suvokietėjo ir tar- navo Prūsijai ir Reichui. Jie buvo generolais, reichstago nariais ir kitais pareigūnais.

Kai kurie Radvilai su savo žemėmis atsidūrė rusiškose dalyse, suartėjo su Petrapilio dvaru ir rusais išvarto. Vienas rusiškų Radvilų, pvz., žuvo Pirmame pasauliniame kare vokiečių fronte nuo šūvio iš prūsisko pulko, turėjusio net Radvilo vardą.

Po bolševikų revoliucijos išlikę gyvi rusiški Radvilai atsidūrė Vakaruose. Vieno jų nario, panelės Radvilaitės vardas dargi buvo linkniuojamas ir nepriklausomos Lietuvos spaudoje. Mat, ji dirbo Tautų Sąjungoj, Ženevoj, ir mums kai kuriems atrodė net garbė matyti ten savosios garbin-gos giminės palikuonį.

Galimas daiktas, kad rusiškos šakos kai kurie Radvilai bus atsidūrę ir Londone ir dabartinis prezidento svainis iš jų bus kilęs. Viena Radvilienė (1858-1941), kilusi iš žėvusių giminės, kildinusi savo pradžią iš jotvingių didikų, po revoliucijos įsikūrė New Yorke, kur sunkiai prasimūšusi dirbo žurnalistikoj. Ji yra autorė autobiografinių veikalų, kur įdomiai aprašinėja savo pergyvenimus Berlyno, Londono ir Petrapilio dvaruose. Kituose veikaluose vaizduoja bolševikinę revoliuciją, carą Nikolajų II ir jo šeimą.

Iš šios trumpos apžvalgėlės aiškėja, kad pirmųjų lietuviški Radvilai, pakilę į kunigaikščių rangą, suskilo bent į tris tautybes. Bet nė viena jų tautybių nėra jų

A. Skirutytytės litografija "Tinklų taisymas". Jaunoji dailininkė (gim. 1932 m. ir gyvenanti Lietuvoje) yra pamėgusi litografijos techniką ir beveik išimtinai dirba šioje srityje. Jos stambesni kūriniai yra "Žemaitės gyvenimas", "Prie marių" ir kt.

Litografija yra jauniausia grafikos technika, išrasta XIX amž. pradžioje. Jos pagrindinė medžiaga yra akmuo. Litografinio akmens neįmanoma raizyti, todėl jis paruošiamas taip, kad piešinys atsispautų nuo plokščio akmens paviršiaus. Dailininkas piešia ant litografinio akmens specialiu pieštuku ar tušu. Po to akmuo ir piešinys veikiama rūgštimi, kuri litografiniam akmeniui suteikia tokią savybę, kad prie jo nelimpa spaudos dažai, o su piešiniu, atvirkščiai, labai jungiasi. Ant taip paruošto akmens tepami dažai, kurie prilimpa tik prie piešinio kontūrų, ir, uždėjus popierį, spaudžiama specialiu presu. Nuo akmens galima atspausiti labai daug atspaudų -- litografijų. Litografija tuo patogi, kad ant akmens galima piešti pieštuku, plunksna, teptuku ir pan. Šiuo metu, išradus moderniškesnes, labiau mechanizuotas ir lankstesnes spaudos technikas -- giliaspaudę, ofsetą, -- litografija netenka savo reikšmės.

IŠEINA NAUJAS METMENŲ NUMERIS

Z. V. REKAŠIUS

Šiomis dienomis iš spaudos išeina naujas, ketvirtas METMENŲ žurnalo numeris. Lietuviška kultūra užsienyje besidomintiems bus, be abejo, įdomu, ką jis atneša.

Gal ir neįsivaizduoti būtų METMENIS vadinti žurnalu, nes jie labai jau skirtingi nuo visų kitų lietuvių kalba leidžiamų žurnalo ir todėl mūsų kultūriname gyvenime susirado laisvą, niekenu užimtą, ir net nebandomą užimti vietą. Kas gi taip būdingai nauja METMENYSE?

Visų pirma -- naujas ir neįprastas vardas. Žurnalai lietuvių kalboje paprastai pasirenka skambius, triukšmingus, su dideliu pretenzijos vardu. Vardai tai šūkliai, už kuriuos skaitėjai ir rašėjai, atrodo, pasirodę mirti. METMENYS gi atrodo netikri savimi -- lyg siūlai staklėse sumesti, bet dar neišaušti. Šitoks savimi abejojantis pavadinimas dar daugiau nustebina skaitytoją savo kietai pergalvotomis mintimis, rūpestingu žodžiu, išvaizda.

Antra svarbi naujovė, kad žurnalas iš savo bendradarbių nereikalauja, kad rašančiųjų mintys sutiktų su leidėjų mintimis. Tai labai reta išimtis, kad kultūrinis žurnalas pajėgia savo puslapius atidaryti įvairių, skirtingai galvojančių žmonių mintims. METMENYS, bent iki šiol, ideologinio fanatizmo aistras nepasidavė. Tenka tikėtis, kad ir nepasiduos.

Šiek tiek nemaloniai miteikia METMENŲ tvirtinimas, jog tai jaunosios kartos kultūrinis žurnalas. Bendradarbiai, kurie čia dalinasi su skaitytoju savo min-

timis, yra gana įvairaus amžiaus -- jaunoji karta čia tampa labai labai reliatyvia sąvoka. Susidaro įspūdis, jog čia tik preke siūlančio pramoninio reklama. Bendrai, amžiaus kultūriname gyvenime yra bereikšmis. Daugelis žmonių labai jauni kultūriniai pasensta, o vėl nemažai senųjų kultūriniai visą laiką išlieka jauni.

Jaunos minties, tokios kuri dar nesuspėjo įsirašyti į istorijos vadovėlius, METMENYSE netrūksta. METMENŲ bendradarbių sąrašas mus tačiau įtikina, jog jauna mintis nebūtinai priklauso jauniems žmonėms.

Patį didžioji METMENŲ silpnybė -- tai jų retas, neperiodinis pasirodymas. Per 1961 - 62 metus išleista tik trys numeriai. Tiesa, paskutiniai du numeriai -- tai po 192 puslapių storumo knygos, atydaus skaitymo užtenka savaitėms. Žurnalui tačiau būtų naudinga pasirodyti dažniau, nors ir ne tokiais "kapitaliniais" numeriais.

Priekaištauti čia, žinoma, lengva. Kiek nujaudiu, finansiniai žurnalo reikalai rieda gana sunkiai. Kaikurie ideologiniai laikraščiai jau spėjo pasidžiaugti, kad METMENYS miršta, ir numirs, nepalikę didesnio palikimo mūsų kultūriname gyvenime. O tačiau, gal ir suklys šį kartą neldaidingieji kultūriniai graboriai.

Pagrindinis šio straipsnio tikslas ir yra sudominti METMENIS didesni skaitytojų skaičių. Taigi -- atvira ir neapmokėta reklama žurnalui, kuris guli pas mane ant stalo kaip įrodymas kitataučiams, kad lietuviai nėra kolia nors "underdeveloped" Maskvos kolonija, bet giliai vakarietiškos kultūros tauta.

Nesiryžtu rašyti žurnalo kritikos -- mano manas kultūrinis bagažas nepajėgus tokiu darbui. Daug kas, ypač literatūroje ir iliustracijų mene, palieka kartais nesuprasta. Ir labai gerai, nes gyvenimas, mokslai ir menai šiais laikais pasidarė tokie komplikuoti, jog sunku viską, be gilesnių studijų, suprasti. O jei kas iš pirmo atrodo aišku, tai kyla didelis įtarimas banalybei.

Taigi, mielas skaitytoju, skaityk ir kritikuok pats. Mes pasitenkinsime tik supažindinimu su ketvirtuo METMENU numerio turiniu.

Henrikas Nagys pradeda žurnalo puslapius Paskutiniu laišku Antanui Škėmai. Kiek toliau seka ir paties A. Škėmos drama -- Kalėdų vaizdelis. Poetinis žodis šį kartą priklauso L. Suteimai (Lėlojimai), Vl. Šlaitui (Akmenio Monologas), J. Mekui (Vaizdai), ir R. Vėžiui (Idilija). Literatūros kritikai šį kartą METMENYS tikrai duosnūs. R. Šilbajoris kritiškai žvelgia į Nykos-Niliūno kelionę į eldoradą, J. Velaikis nagrinėja Saint-John Perse poezijos į eldoradą, J. Velaikis nagrinėja Saint-John Perse poezijos būdinguosius bruožus, A. Mackus rašo pastabas ir įspūdžius A. Škėmos "Celestos" proga, I. Gražytė nagrinėja H. Nagio išbalusius mėnulio akmenis, T. Gruopis ieško šviesų ir šešėlių Vitalijos Bogutaitės vėirdrodyje, ir R. Šilbajoris teigia, kad vertina Zobarsko "Lithuanian Short Stories". Atskirai dar paminėtinas V. Rastenio straipsnis -- Kitų dievų tarnyboje. Tai nedaug ką su grožine literatūra turinčios Raguos knygos "Ite Misa Est" kritika.

Julius Kaupas šį kartą prisistato su novele (Raketos virš sodo). Pasaulėžiūriniais klausimais rašo V. Doniela (Atviroji ir uždaroji dvasia), J. Švedas (Tomo Manno pasaulėžiūra), V. Kv. (Laisvė ir atsakomybė kūrybiniame veiksmu).

Kultūrinio gyvenimo kronikai priklauso V. Trumpos -- Adolfo Šapoka eksit, D. J. -- Pypkės pastatymas Santaros suvažiavime, J. Velaikio Vliiko ir L. B. santykiai, ir A. Landsbergio -- Grynosios lietuvių žodynas.

Griežtųjų mokslų sritį paliečia D. Šato straipsnis apie energetikos, metalo apdirbimo ir elektros prietaisų pramonę Lietuvoje.

Toks yra šis METMENŲ numeris. Man jis sukelia daug tautinio pasididžiavimo, kad lietuvis ir emigracijoje savo kultūrinio veidu nesiskiria nuo laisvų vakarų tautų. Esu tikras, jog perskaitys METMENIS daugeliui mūsų kultūrinę atelitis atrodys daug optimistiškesnė.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

VYTAUTAS KRIKŠČIŪNAS, Chicago LSK Aro mergaičių tinklinio komandos treneris. P. Petručio nuotrauka

Chicago LSK Aro mergaičių tinklinio komanda. Stovi iš kairės: K. Sabaliauskaitė, R. Minkevičiūtė, R. Jurkšaitė, J. Gėpnytė, D. Rokaitė ir R. Česaitė (kapitonė). P. Petručio nuotrauka

M O K A M E

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

OMAHOS LIETUVIŲ ŽINIOS

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Vietos Lietuvių Bendruomenės valdyba vasario 18 d. surengė Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą šv. Antano parapijos salėje. Minėjime kalbą pasakė AL Tarybos vicepirmininkas inž. Eug. Bartkus. Minėjimo programoje dalyvavo O-mahos lietuvių choras, vedamas muz. Br. Jonušo. Už maršą "Ramovėnai žengia", kuris buvo atliktas su orkestru (iš Br. Jonušo plokštelės), choras ir dirigentas susilaukė ilgų ovacijų.

MINĖJIMAS, SKIRTAS AMERIKIEČIAMS

Kovo 4 d. Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą ta pati Bendruomenės valdyba rengia Omahos Blackstone viešbutyje. Minėjimas bus skirtas daugiau amerikiečiams. Jame dalyvaus valstijos gubernatorius, Omahos miesto burmistas, arkivyskupas ir visa eilė valstijos ir miesto žymių asmenų. Pagrindinė kalbą čia pasakys iš Vokietijos atvykęs svečias Valteris Banaitis. Programoje dainuos Omahos lietuvių choras.

IŠKILMINGA SKAUTŲ SUEIGA

Vasario 17 įvyko iškilminga skautų ir skaučių sueiga. Sueigoje skautiškoji jaunomenė prisiminė Vasario 16 reikšmę ir savasias pareigas Tėvynei. Į skautus ir skaites trumpai kalbėjo čia atsilankęs AL Tarybos vicepirmininkas inž. Eug. Bartkus. Ta proga į vyr. skiltininkės laipsnį buvo pakeltos L. Antanėlienė ir R. Micutaitė į pasikiltininkės laipsnį -- O. Damaitė.

Vėlai vakare pagal senas tradicijas, vyr. skaučių įžodį davė: R. Cicėnaitė, V. Drukeinytė, D. Katilaitė, L. Povilaitė, Z. Vingelytė ir Z. Lašaitė.

Po įžodžio ir laužo, skaučių mamytės (J. Drukeinytė, T. Lašaitė, O. Katilienė ir P. Cicėnienė) pas Živilės draugovės draugininkę I. Liliekiene surengė skaučių vadovybei ir naujai įžodį davusioms skautėms iškilmingą vakarienę.

ALT S-GOS SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Vasario 2 d. skyriaus būstinėje įvyko metinis AL Tautinės Sąjungos skyriaus metinis susirinkimas. Skyriaus valdyba šiems metams liko ta pati: pirm. J. Povilaitis, sekr. -- V. Šarka, išd. -- J. Šarka sr. Dar vieniems metams pasiliko ir Kontrolės komisija: pirm. St. Petrulis, sekr. -- V. Sederavičius ir narys -- J. Agurkis.

Vasario 17 d. AL Tautinės Sąjungos skyriaus pirmininko J. Povilaitio būte įvyko informacinis skyriaus susirinkimas, jame dalyvaujant O-mahą atvykusiam inž. Eug. Bartkui. Buvo

PAIEŠKOMI

Beinorytė Stakienė Pranė, 1941 m. gyvenusi prie Muencheno, Vok.

Bitinienė Kazlauskaitė Domicele, Jono dukterė, 1932 gyvenusi Chicagoj.

Jasinskas Jonas, gyvenęs 4138 Archer Ave., Chicago 32. (Paliikimų reikalu).

Puzas Vincas, gimęs Chicagoje, ir jo motina.

Puzienė Ramanauskaitė Julė, gimusi Skiržemy, atvykus į Chicago 1911 m.

Saldargis Bronislovas ir jo brolis

Saldargis, Pranciškus, Juozapo sūnus, gimė Kvedarno, atvykę į Chicago prieš 1 karą.

Šernienė Kazlauskaitė Marijona, Jono dukterė, 1932 gyvenusi Chicagoj.

Stakienė Beinorytė Pranė, Povilo našlė, ir jos dukra

Stakytė Laima -- abi gyvenusios Warner lietuvių stovykloje prie Muencheno, Vok. 1949 metais. (Paliikimų reikalu).

Ieškomi arba apie juos žinantieji maloniai prašomi greit atsilipti į

Lietuvos Generalinį Konsulatą 6147 So. Artesian Ave.

Chicago 29, III.

Telefonas -- RE 7-8334

Romas Čejuskas, studijuojas Nebraskos universitete, neseniai laimėjo pirmąją premiją už architektūrinį projektą paruoštą regijonaliniam konkursui, kas jį įgalina dalyvauti visos Amerikos architektūriname konkurse. Nuotraukoje Nebraskos universiteto prof. Dole Gibbs (kairėje) įteikia R. Čejuskui 200 dol. Flinthote premiją.

R. Čejuskas aktyviai dalyvauja lietuvių visuomenėje veikloje ir jo rūpesčiu šiais metais Nebraskos gubernatoriui buvo paskelbęs Lietuvos Dieną.

pasidalyta į spūdišiais iš lietuvių delegacijos kelionės į Washingtoną, o taip pat pasitarta Dirvo, Tautinės Sąjungos, bei bendriniais tautiniais reikalais. Pasikalbėjimas buvo baigtas nuotakingomis vaišėmis, kurioms laiko ir darbo nepagalėjo J. Povilaitienė.

Šiame susitikime dalyvavo ir keli svečiai -- ne skyriaus nariai

STALO TENISININKŲ LAIMĖJIMAI

Vasario 11 - 12 d.d. Topeka, Kansas įvykusiame atviraime stalo teniso turnyre tarp 160 dalyvių tarpe vykusiai pasirodė jau gerokai išgarsėjęs brolių Kavaliauskų trejetas. Stud. Jonas Kavaliauskas vyrų A klasėje laimėjo pirmą vietą, o čempionų klasėje antrą vietą.

Juozas Kavaliauskas junior boys klasėje laimėjo antrą vietą. Berniukų poriniame žaidime Juozas ir Rimas Kavaliauskai laimėjo antrą vietą. Žaidėjų buvo prarastos dviejų minusų sistema.

Rep.

NEW YORK

Neo Lithuania sueiga ir tolimesnis darbų planas

Korp! Neo Lithuania New York'e skyrius, sekdamas savo užsibrėžtą darbų planą -- vasario mėn. Jurgelių rezidencijoje, Ridge-woode, turėjo senjorų ir juniorų sueigą, kurioje fil. dr. Bronius Nemickas pravedė pašnekesį apie partinį susiskirstymą bei jų atsiradimo priežastis Amerikoje, Anglijoje ir Europoje, o ypač Nepriklausomoje Lietuvoje. Buvo taip pat įdomiai prisimintos Nepr. Lietuvos studentų organizacijos iki mūsų laikų išeivijoje. Pašnekesys sukėlė gyvas narių diskusijas.

Po to Korp! Neo-Lithuania New York'o skyriaus valdyba pranešė tolimesnį darbų planą. Kovo 17 d. (šeštadienį), 7 val. vak. Atletų Klubu patalpose, Brooklyne, įvyks bendra filisteirų, senjorų ir juniorų sueiga. Į šią sueigą kviečiami atsilankyti ir korporantų šeimos nariai. Paskaitininku pakviestas fil. Vytautas Abraitis. Šioj sueigoj bus pagerbtas Korp! mecenatas Pranas Narvydas jo 75 metų sukakties proga.

Korporacijos nariams dalyvavimas būtinas.

Balandžio 28 d. (šeštadienį), 7 val. vak. Atletų Klubu patalpose įvyks Korp! narių sueiga, į kurią kviečiami atsilankyti visi Korp! nariai su šeimomis. Taip pat kviečiami visi New York'o studentai, studentės. Paskaita skaitys dailininkas Česlovas Janušas. Po paskaitos šokiai.

Gegužės 12 d. (šeštadienį), Atletų Klubu patalpose rengia linksną studentišką

finis semestri, į kurią kviečia visus savo narius ir visus lietuvių studentus -- studentes.

GERAI PAVYKĖS UZGAVENIŲ VAKARAS

ALT S-gos Richmond Hill skyrius, kurio valdybą sudaro: Jurgis Sirusas -- pirm., Stella Abraitienė -- sekretorė ir Petras Paprockas -- išd., suruošė puikų Užgavėnių vakarą, įvykusį vasario 24 d., Festival restorano salėje, New Yorke.

Be kitų svečių, pobūvyje dalyvavo konsulas A. Simutis su ponia, LNT ir ALT S-gos pirmininkai. Be to, čia atsilankė kę tik iš Europos atvykęs tolimas svečias Valteris Banaitis, JAV Liet. Gyd. centro valdybos pirm. Dr. S. Biežis, SLA prezidentas A. Dargis su ponomis ir kiti.

Daug svečių buvo iš New Jersey valstybės. Jų tarpe ALT S-gos New York'o apygardos pirm. A. Trečiokas su žmona, bene seniausias amžiumi sąjungos narys Kralikauskas, 84 metų, Moterų Vienybės pirm. Helena Kulber ir kiti.

Šiam parengimui, kurio pelnas skiriamas A. Smetonos monografijos leidimui, iniciatyvos ėmėsi to skyriaus moterys, pačios paruošdamos lietuviškas vaišes.

DETROIT

Išrinkta nauja ALT skyriaus valdyba

1962 m. vasario 17 dienos ALT S-gos visuotinas susirinkimas išrinko naują valdybą, į kurią įeina: Pranas Butkus, Jonas Gaizutis, St. Šimoliūnas, Jonas Šostakas ir Vincas Vaičiūnas.

Į revizijos komisiją išrinkta: Leonas Bulgariš, Petras Svilas ir Jurgis Baublys.

ATSISUKIMAS Į LIETUVIŲ VISUOMENĘ

Daugiau kaip prieš ketverius metus, dideliame varge ir sunkios senatvės slėgiama, Waterbury mirė ir ten pat kapinėse, svetimame žemės sklype laikinai palaidota STANISLOVA JAKŠEVIČIŪTĖ - VENCLAUSKIENĖ. Pirmojo lietuviško vaidinimo "Amerika Partijje" pagrindinio aktorė ir režisorė, veikli visuomenininkė, nepaprasto labdarininko, daugelio našlaičių globėja, auklėtoja ir motina, Nemaža išleido ir į aukštuosius mokslus. Didžios žmoniškumo idėjos vedina, savo gyvenimą ir materialinius išteklius skyrė labdarystei, globali, kultūriniai ir organizaciniai tikslams. Daug gelbėjo skautams, šauliams ir kitoms organizacijoms. Savo geraširdinumu plačiai buvo žinoma Lietuvoje.

Išveivijoje ją lydėjo ir globojo vargo dalia. Mirė vieniša, pamiršta.

Detroit'e, kaip ir kitur, įvertindami jos gėrybių kraštį paliktą lietuvių tautai, susidarė iniciatorių vienetas, kurio pagrindinis tikslas už surinktas visuomenės pinigines aukas nupirkti žemės slypą kapinėse, perkelti velionės palaikus ir pastatyti bent kuklų paminklą. Tad kreipiamės lietuviškon visuomenėn, prašydami pinigines aukas mūsų tikslui realizuoti. Visų aukojusiųjų pavarde ir pinigines aukas bus paskelbtos spaudoje.

Piniginę auką siųsti: Vladas Pauža, 1910 - 25th, Street, Detroit 16, Mich.

Pasirašė iniciatoriai:

Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė, Liucija Puskepalaitienė, Vladas Pauža, Janina Skirgaudienė, Vladas Staškevičius, Algis Zaprackas.

MINĖJIMAS, KONCERTAS IR BANKETAS

Kovo 24 d., šeštadienį, St. Clement salėje (2950 -- 25-ją gatvę prie Michigan Ave.) S. L. A. Detroito 352-jį kuopa rengia deimantinės sukakties minėjimą, koncertą ir banketą.

Šiam uždaviniui įvykdyti suda-

Bostono lietuvių skautų Baltijos ir Žalgirio tuntai vasario 17 d. paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 44 metų sukaktį. Sueigoj pagrindinę kalbą pasakė inž. Jonas Mikalauskas.

R. Bričkaus nuotrauka

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

Ant. Škėma Kultūros klube

Vasario 24 d. vakare, nors buvom sniego pūgos užversti, rinkomės į Internacionalinį Institutą, kuriame LB Kultūros klubas, talkinamas Bostono Liet. Dramos Sambūrio, rengė praejusį rudenį tragiškai žuvusio rašytojo Ant. Škėmos pagerbimą. Ir, reikia nuoširdžiai pasidžiaugti, nebdami slidom ir sniego pusnių, susirinkom gausiai, kaip ir dera į tokius parengimus susirinkti.

Įvesdindamas susirinkusius į vakaro nuotaikas, klu-

bo pirm. Dr. Br. Baškys savo glaustu žodžiu pradėjo velionio rašytojo minėjimą. Poetas Henrikas Nagys, turėjęs atvykti iš Montrealio ir kalbėti apie Ant. Škėmos literatūrinį palikimą, dėl tų pačių sniego audrų, siaučiančių ir Kanadoje, į Bostoną atvykti negalėjo. Žinoma, tai sudarė nemenką spragą pagerbimo programoj.

Henr. Nagio pavaduoti expromtu stoji St. S. Antv. Trumpos ir nerasytojo kalboj jis apibūdino Ant. Škėmą kaip žmogų,

centers), namai ir priemonės. Namų kainos žemesnės nei kur kitur, tik žemės kaina kylanti.

Miestas apsuptas kalnais, derlingais daržovių, gėlių ir medvilnės laukais, taip pat derlingais apelsinų, citrinų sodais, o toliau dykumos priaugusios įvairių kaktusų ir krūmokšnių.

Turime Amerikos Lietuvių Klubą, dar vos šešių metų amžiaus. Lietuvių kolonija vis didėja senesnia karta ir naujesnių ateivių eilėmis. Visi gražiai apsirūpinę materialiai: pensininkai turi įsigiję gražesnio turto, kiti dirba įstaigose, įmonėse, turi įsigiję bizniso.

Daug kas teiraujasi, kur atvykus apsigyventi pas savus ir būti nepriklausomam nuo šeimininkų ir nebrangiai praleisti atostogas. Jau treči metai čia turi įsigiję Barbara motelį -- 2148 West Buckeye Rd., A. ir J. Rimavičiai, kur jau daug lietuvių lankėsi ir susižavėjo gražiu Phoenixu.

Mūsų lietuvių šiemet ypatingai iškilmingai žada švęsti Vasario 16-to minėjimą gražioj "Ramada Inn" salėje, kur žada dalyvauti gubernatorių Fannin ir daug aukštų pareigūnų. Rengimo komisiją sudaro: agr. A. Rimavičius, prof. dr. P. Padalis, Dana Padalis, Em. Josen, Ann Jesin. Antanina Daniels, Mary Buivdienė, Alf. Budriūnas ir J. Rimavičienė.

aktorių, dramaturgą ir dail. prozos kūrėją. Pagerbimo dalyviai "pavaduotojai" St. Santvarui nuoširdžiai plojo.

Bostono Liet. Dramos Sambūris, vad. Al. Gustaitienės ir Ant. Gustaičio, koncertinė formoj parodė Ant. Škėmos živilės I-jį veiksmą. Pradžioje p. Ambraziejienė dailiai paskaitė ištrauką iš Ant. Škėmos Balto drobulės.

Svajūno vaidmenį atliko Pr. Lembergas, živilės Rita Ausiejūtė, Karjoto J. Jašinskas, Gluosnio R. Žickus, Ašauto Nog. Kubilius. Muzikines įtarpas davė Vyt. M. Vasyliūnas, fortepionu paskambindamas M. K. Čiurlionio, Ant. Račiūno ir V. K. Banaičio kūriniais. Scenos dekoratyvinių apipavidalinimų pasirūpino dail. Vikt. Vizgirda.

Rež. Al. Gustaitienės ir visų vaidintojų darbas buvo rūpestingai paruoštas, jie ryškiai atskleidė nors dalelę Ant. Škėmos dramaturginio palikimo. Susirinkusieji živilės I-jo veiksmo ruošėjams ir vaidintojams padėkojo nuoširdžiais plojimais.

Po programos gražus būrys Bostono lietuvių pasiūsiavo tradiciniu kavos puodeliu, skaniais tortais ir dar valandą savo tarpe pasišnekėjo. Klubu pirm. Dr. Br. Baškys pranešė, kad kovo mėn. susirinkime bus kalbama Dr. J. Girniaus veikalo Tauta ir tautinė ištikimybė temomis. G. S.

Jaunuolis Algis Makaitis sužaidė lygiomis su tarptautiniu meistreriu R. Weinsteinu iš New York'o, jo simultane, duotam per metinį Massachusettso šachmatininkų susirinkimą, vasario 22 d., Cambridge "Y" patalpose. Meisteris laimėjo 27, pralaimėjo 2 ir lygiomis sužaidė su 5. Tame skaičiuje ir su Algii Makaičiu So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos šachmatininku.

Tame suvažiavime buvo įvardinti, pasiūžymėję valstijos šachmatininkai: John Curdo, laimėjęs Massachusettso ir Bostono miesto titulą, G. Proll, naujasis Massachusettso atvirųjų pirmenybių nugalėtojas ir Kazys Merkis, sėkmingai atstovavęs JAV pasaulio korespondencinės pirmenybės. MSCA naujuoju pirmininku išrinktas adv. H. Dondis, vicepirmininku -- K. Merkis.

Į New Yorką, Rytų apygardos pirmenybių rungtynėms, So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos šachmatų klubas yra pasirengęs vyksti su geriausiu savo penketuku (Gediminas Šveikauskas, Algis Makaitis, K. Merkis ir kt.).

Bostoniškiai yra laimėję abiejus prieš tai įvykusias Rytų apygardos pirmenybes,

R. Bričkaus nuotrauka

**VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIS,**

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.

Cleveland 24

Vytautas Dilba, Bostono universiteto meno fakulteto studentas, ruošia reklamą per Velykas įvykstančiam "Tėvynės Garsų" vakarui, kuriame programą išpildys Daiva Mongirdaitė ir Bostono Moterų Trio: Stasė Daugelienė, Irena Mickunienė ir Vida Mališkauskaitė. Tai bus didžiausias Naujosios Anglijos šokių vakaras, kasmet rengiamas "Lapinių" ir sutraukias virš 450 svečių.

R. Bričkaus nuotrauka

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Dainavos ansamblio koncertui kvietimai šeštadienį nuo 3 iki 4 val. gausiami Lietuvių Prekybos namuose — 6509 Superior Ave., o nuo 4 val. Slovenian Auditorium — 6417 St. Clair Ave.

Išvengimui susigrūdimo prie kasos prieš vaidinimą — prašome, kurie galite, kvietimus įsigyti anksčiau.

Dar pakartojame, kad koncerto pradžia — 7 val. vak., be vėlavimosi.

Pasaulio draugystės mugę vasario 22 d. buvo surengusios šv. Onos, Cleveland Heights, parapijoje veikiančios 11 amerikiečių skaučių ir paukštyčių draugovių. Kiekviena draugovė buvo pasirinkusi mugėje atstovauti kurį svetimą kraštą — stengdamasi parodyti to krašto papročius, drabužius, rankdarbius, valgius, dainas, šokių ir pan.

Mums malonu, kad 1346-ji skaučių dr-vė pasirinko atstovauti Lietuvą. Mugės salėje jos turėjo stalą su lietuviška trispalve, gintaru, drožiniais bei pardavinėjo mūsų tautinėmis spalvomis siuvinėtus žiursteilus, baravykus ir širdeles. Apatinėje salėje aštuonios dr-vės pašoko jų pačių dainomis palydimus prancūzų, peruviečių, airių, olandų, šveicarų, vokiečių, japonų ir lietuvių šokių bei rateilus.

1346-sios dr-vės skautės maloniai nudžiugino svečių tarpe esančius lietuvių padainuotų ir pašoktų "Norimiegių" šokių. Skautės buvo apsirengusios improvizuotais tautiniais rūbais.

Šiai draugovei vadovauja Mrs. Frank Fisher ir Mrs. Douglas McLaughlin. Juodvi su nepaprastu pasididžiavimu mugėje dėvėjo lietuviškus tautinius rūbus. Beje, jės su savo skautėmis žada aplankyti Neringos skaučių Kaziuko mugę kovo 11 d., lietuvių salėje.

Amerikietėms skautėms, kurios su pasisekimu atstovavo mūsų Tėvynę, jų pasiruošiamas šiai mugėi daug padėjo ir parodėlę suorganizavo skaučių židinio narė Eglė Arienė.

• Ona ir Jonas Mihelick, šiuo metu atostogaujant Floridoje, rašo, kad atostogomis labai patenkinti, po ilgos ir sunkios ligos sustiprėję. Aplankė Dr. J. Vitkų, Verbelus, aplankė Miami

Pasaulio Draugystės mugėje Clevelande vasario 22 d. prie Lietuvos stalo stovi iš kairės: M. Kižienė, Mrs. McLaughlin, E. Arienė, Mrs. Fisher.

Juškėno nuotrauka

lietuvių namus ir ten susitiko daug lietuvių net iš 10 valstijų.

• Lietuvių Sporto Klubo žaibas Tėvų-Rėmėjų Komitetas su dideliu pasitenkinimu atžymi ir reiškia padėką visiems, kurie prisidėjo prie koncerto suruošimo vasario 3 d., Slovenian Auditorium.

Už pinigines aukas ačiū Clevelando Tautinės Sąjungos skyriui — \$20.00, SLA 14 kuopai ir p. Rasteniams po \$10.00, Jurgaitienei — \$3.00, Damušienei, Melinauskai, Penkauskui Al. ir Klimui po \$2.00.

Ponioms ir pačioms sportininkėms, paaukojusios daug turtų ir kitų maisto produktų bufetui: E. Vadopolienė, N. Montviliene, J. Karalienė, Giedraitienė, S. Bakūnienė, L. Čiurlionienė, Gelažytė, Garlaite, R. Staniškytė, O. Žemaitienė, Stokšuvienė, Gaidžiūnienė, A. Stempušienė, Pikturienė, Neimoniene, Barzdukaite, Liutkute, Karosaitė, Gedgaudienė, N. Motiejūnienė, J. Kijauskienė, H. Grigaliūnienė, Mokuvienė, Br. Nasvytėnė, Kalvaitienė K. ir kitoms, kurių nepavyko mums sužinoti pavardžių, bet kurios parengimą įvairiais būdais talkino.

Ačiū Sowinski Bakery savininkui už paaukotą bufetui duoną, A. Juozaičiui už paaukotą konjako bonką, Vadopalui ir Jokubaičiui dirbusiems prie barčekių, I. Stankevičiui ir Maineliui dirbusiems už barą.

Tėvų-Rėmėjų Komiteto nariai J. Damušiai, Jukabaitienė O. ir Čiurlioniui V. daug dirbusiems, kad tik koncertas pasisektų.

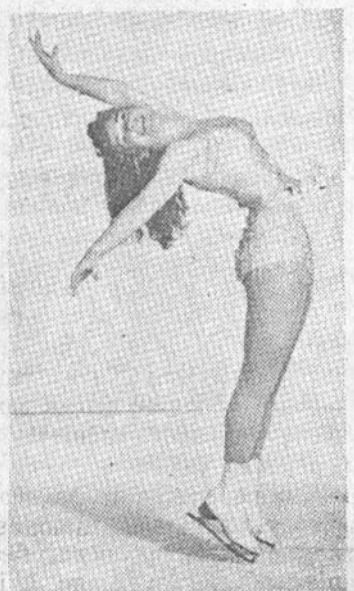
Clevelando Vyrų Oktetui

šauiniai išpildžiusiems programą.

Neolithuanų orkestrui už puikią šokių muziką ir Dirvai už koncerto garsinimą skaitant tik simbolinę kainą.

Visiems reiškiu nuoširdžią padėką.

K. Karalis,
Komiteto pirmininkas

Ina Bauer, Vokietijos čiuožimo čempionė ir kino artistė, dalyvauja Ice Folies pasirodymuose, kurie vyksta Arenoj iki kovo 11 d.

Vienintelė lietuviška pirmo - pardavimo įstaiga Ohio valstybėje, kuri priklauso trims "United multiple listing service" grupėms.

Todėl mes visuomet turime daug namų Jūsų pasirinkimui, o kad Jūsų namas būtų greičiau parduotas, Jūsų namo nuotrauką gausite apie 1000 pardavėjų.

3-jų miegamųjų namas su gražiu sklypu, prašo tik 20,200 dol.

Švarus tik 2 miegamieji, prašo 16,900 dol.

2-jų šeimų plytinis, kiekvienas butas turi po 3 miegamus. Nebrangus.

4 miegamųjų namas visai naujas, prašo tik \$18,500, minėti namai yra Lake Shore ir Neff Rd. rajone.

Turime labai gerą 3-jų šeimų namą vakaruose — Lakewood.

Norintieji pirkti ar parduoti prašome skambinti IV 1-6900.

EAST SHORE RELTY
Juozas Mikonis — Reltor
780 East 185 Street
Namų MU 1-2154

• Jonas Kazlauskas pajamų mokesčius (Income Tax) pildo Dirvos patalpose kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. iki 1 val. po pietų arba pagal susitarimą telefonu RE 1-7222.

• Išnuomojamas butas 4 kambarių. Pirmas aukštas. 1169 East 60 Street. Telef.: HE 1-3489. (26)

MŪSŲ SODYBA

V. APANIUS

ŽYDINCIO GĖLĖS IR DEKORATYVINIAI AUGALAI NAMUOSE

PERSODINIMAS

Dauguma augalų savo aktyvų augimo periodą pradeda antroje pusėje pavasario. Todėl, kaip taisyklė, ankstyvesnis periodas yra pats geriausias laikas persodinti kambarines gėles ir augalus.

Prieš persodinimą reikia patikrinti šaknis, kad geriau nustatytų ar tikrai augalas turi būti persodintas. Tuo tikslu augalą apvertus žemyn, reikia lengvai suduoti vazono kraštą tvirtą pagrindą, kad žemė atsiskirtų. Geriausia tai daryti kaire ranka prilaikant augalą, o dešine pakelti vazoną. Tada puikiai matysis kas tame vazone dedasi.

Jei žemė iš oro pusės yra apipinta smulkiosiomis šaknimis, tai yra ženklas, kad žemė yra išnaudota ir tokį augalą reikia neatsidėjus persodinti į vienu numeriu didesnę vazoną, panaudojant tam augalui tinkamą žemę. Bet jei šaknų nedaug, ir tos pačios parudavusios ar apipuvusios, tai toks augalas yra nesveikas ir tuoj reikia apkirpti mirusias šaknis. Pašalinti blogą, gal būt rugščią žemę, o likusias sveikas šaknis nuplauti vandeniu. Po to pasodinti į švarų, tokio pat didumo vazoną, o gal net į mažesnę, jei nedaug šaknų teliko.

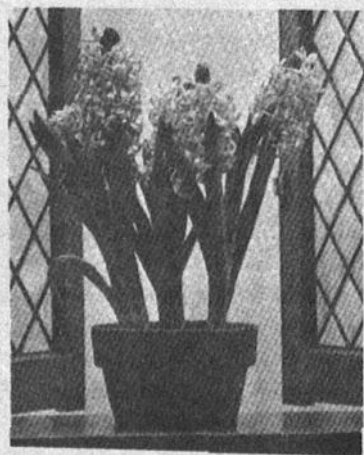
Sparčiai augančių augalų šaknis, kaip pv. Pandanus, kai kurių palmių, reikia apkarpyti, nes kartais tokia stipri šaknų sistema iškelia augalą iš vazono ar net kartais vazonas sutrukinėja.

Persodinant augalus, gėles svarbu, kad vazonas būtų švarus, nepamiršta padėti šukių ar akmenų vazono dugne drenacijai, sodinti nepergiliai, tiesiai ir viduryje vazono. Sumedėjusiems augalams žemę stipriai suspausti, o minkštakamieniams geriau žemę palikti kiek laisvesnę.

Didesnius augalus persodinant reikia naudoti medinį kuoliuką, kurio pagalba žemė yra žymiai geriau suspaudžiama. Neturi palikti tuščių vietų naujai persodintam vazone, nes tai neigiamai atsiliepia į augimą. Nesodin-

ti aukščiau molinio vazono juostos viršuje, paliekant pakankamai vietos laistymui.

Prieš persodinimą reikia atkreipti dėmesį, kad žemė senam vazone būtų drėgna. Persodinant į sausą žemę yra pavojus, kad nauja žemė absorbuos, sugers, visą vandenį, tuo tarpu kai se-

Hyacinčiai. Pavasaris lange.

najai žemei teks tik mažas vandens kiekis. Patartina augalus, atrinktus persodinimui, vieną dieną prieš persodinimą gerai palaistyti.

Po persodinimo, ypatingai tropikiniai augalai, privalo turėti pastovią, kiek aukštesnę negu normalią temperatūrą — apie 70 °F. Neperdaug laistyti, geriau du tris kartus per dieną apipurkšti lapus vandeniu. Šiuo būdu yra paskatinamas geresnis šaknų augimas, o vėliau ir kitų dalių augalo augimas.

Sveika ir stipri augalo šaknų sistema yra sąlyga augintojų, norinčių turėti patrauklius, gražiai išaugintas gėles. Dar noriu priminti, kad naujai persodintus augalus bent ris, keturias savaites negalima leisti naudotis tiesioginia saulės šviesa.

FORMAVIMAS

Kambarinės gėlės ir augalai privalo turėti vienokią ar kitokią formą, lygiai kaip ir krūmai bei medžiai lauke. Retkarčiais tenka matyti gėles išaugusias be

reikiamos priežiūros, todėl jos dažnai yra nepatrauklios savo forma, išaugusios ilgais plikais stiebais arba į vieną pusę, o kita be šakelių, ar lapų. Gero augintojo namuose tokių trūkumų neturi būti.

Pavasaris yra pats geriausias laikas atlikti tokių gėlių formavimus. Gan patogus laikas tai padaryti persodinant. Bet vieną reikia atsiminti, kad formavimas tinka tik toms gėlėms ir augalams, kurie yra linkę šakotis.

Karpant ar apipiaustant augalus, pūtvius daryti arba kirpti reikia virš lapo, nepalikant ilgų kotelių, nes juos paliekant augalas negražiai atrodo.

Formuojant reikia stengtis sudaryti kuo kompaktiškesnę t. y. pilnesnę formą pvz., pelargonija turinti tris, keturis pagrindinius stiebus, jeigu bus prikirpta keltą colių, jos forma žymiai pasikeis. Bus naujų išleisčių šakelių, kurios užpildys tuščias vietas ir neabejotinai geriau atrodys.

Čia paminėsiu atskirus augalus ir kaip juos geriau suformuoti. Žydintis klevas. Senesnius augalus prikirpti rugsėjo mėn. ir kirpti pusę metinio prieauglio. Jaunus — nugnaibyti šakelių viršūnes.

Kamelija. Karpyti tuojau po žydėjimo. Paprastai nereikalauja didelio karpymo, nes augalas lėtai auga. Nugnaibyti viršūnėles.

Chrysantema. Karpyti ar gnaibyti šakeles kai pasiekia maždaug 6 colių ilgio iki vidurio liepos mėn.

Dieffenbachia Uošvės gėlė. Šis augalas yra linkęs turėti vieną stiebą ir gana sparčiai auga. Po kurio laiko taip išbėga, kad beveik lubas siekia. Patartina taip ilgai nebeleisti o pasiekus maždaug dviejų pėdų aukščio, reikia viršūnę paversti į naują augalą. Tai daroma taip vadinamu prilenkimu ore (air layering). Šį dauginimo būdą gana plačiai vartoja kiniečiai. Augalo pvz., kaip Dieffenbachia viršūnę gali sudaryti šaknis ir gali būti dar neatskirta nuo savo pagrindinio stiebo. Šis dauginimo būdas gali būti atliekamas beveik kiekvienu metu, bet yra pastebėta, kad pavasaris yra palankiausias metų laikas.

Operacija nėra sudėtinga, reikia apiplauti žiedą 1/3 gilumo esamo ūgio ir 1/2 iki 1 colio pločio žievės. Židą su kambiū nūimti tokiu būdu, kad nepaliktu kambio sluoksnio, nes kitu atveju užauga užgis ir rezultatu nebūs. Vieta žaizdai arba žiedui išplauti daroma atsižvelgiant į augalą. Pvz., fikusui žemiau 6 - 8 lapo, skaitant nuo viršūnės, dieffenbachijai dažniausia po paskutinio lapo. Ugliai šakelės privalo būti vienu metu ir pilnai subrendę.

Pilvį atlikus, reikia naudoti sudriekintas samanas. Paimti gerą sauja ir vienodai apkloti maždaug rankos platumo aplink išplautą žiedą. Plastikos ar panašios medžiagos juosta vartojama apvynioti, gerai suspaudžiant samanas apie žaizdą. Galus surišti virvele, viršutinę dalį kiek laisviau kad praeitų oras ir retkarčiais galima būtų pilti vandens. Tame maišelyje reikalinga palaikyti vienodą drėgmę, neleisti išdžiūti.

Per aštuonias savaites neabejotinai samanos bus prisipildžiusios naujai sudarytomis šaknimis. Tada reikia naujai šaknis sudariusį augalą atskirti nuo seno kamieno paprastai nuplauti žemiau šaknų juostą, kuri prilaikė samanas, pašalinti ir patį ūgį pasodinti į vazoną...

Šiuo būdu yra dauginami filodendronai, fikusai, dracaenos, dieffenbachijos.

Dracaeno formavimas toks pat, kaip dieffenbachijos.

Hortensija. Apkarpyti visus ūgius tuojau po žydėjimo, kiekvienam paliekant porą pumpurų.

Japonų rožė (hibiscus). Visas šakeles reikia apkarpyti kovo mėnesį, pašalinant po vieną trečdali.

KVIEČIAME VISUS Į TRADICINĘ KAZIUKO MUGĘ

Š. M. KOVO MĖN. 11 DIENĄ LIETUVIŲ SALĖJE
11:30 VAL. (po pamaldų) iškilmingas atidarymas.

Skaučių ir skautų rankdarbių parodoje galima bus įsigyti naudingų nebrangių gaminių, keramikos dirbinių ir t.t.

Veiks turtingas bufetas — karšti lietuviški pietūs: vėdarai, balandėliai, dešros su kopūstais, dešrelės, grybai su bulvėmis; didelis pasirinkimas namų gamybos tortų, žagarėlių, kurių užteks ne tik vietoje pavalgyti, bet dar ir namo parsinešti.

5 val. p. p. nuotaikingas
skaučių-skautų laužas.

Remkite Clevelando skaučių ir skautų veiklą, pasisvečiuokite skautiškoje — lietuviškoje aplinkoje ir pabendraukite su mumis!

Neringos Skautų Tuntas
talkininkaujamas
Pilėnų Skautų Tuntų Tėvų Komitetu
Akademikų, Židniečių ir
Skautininkių Draugovės.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
100,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Kas Dirvos neskaitys
— daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

KAS IR KUR?

• Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Tarybos susirinkimas įvyks kovo 10 dieną, 7 val. vak., E. ir V. Čeku bute.

Die notvarkėje numatoma: pirmininkės E. Čekienės LNF veiklos apžvalga, sekretoriaus P. Narvydo ir išdininco L. Tamošaičio pranešimai, naujos LNF valdybos rinkimai ir kiti reikalai.

• E. Stankuvienė, ALT Sąjungos Chicago sk. išdininke, vasario 25 d. savo bute sukvietė grupę moterų aptarti būdus, kaip suaktyvinti skyriaus veiklą. Prie vaisių stalo buvo pasisakyta įvairiais klausimais ir nūtarata ateityje pasireikšti aktyviau šaukiant susirinkimus bei rengiant parengimus.

• Kap. V. Alksninis, iš New Yorko, vasario 25 d. kalbėjo Great Neck, L. I. Lietuvių Bendruomenės suruoštam Lietuvos nepriklausomybės minėjime.

• Leonas Sabaliūnas, baigė rašyti politinių mokslų disertaciją temą: Lietuva 1939-1940 metų krizėje.

• Akt. V. Žukauskas vasario 24-25 d. lankėsi Hartforde, Conn., kur jis atliko programą skautų užgavėnių vakare, įvykusiam lietuvių parapijos salėje.

• Lietuvių Fondui Dr. Jonas Šalna ir ponis Janina paskyrė tūkstantį dol., imokėdami dabar 100 dol., o likutį išmokės dalimis. Abu linki LF geros sėkmės ir tikisi, kad kiekvienas lietuvis aukos jam pagal savo išgales. Juodu taip pat davė patarimų, kokių būdu būtų galima greičiau ir lengviau LF surinkti aukų. Jie gyvena Round Lake, Ill., augina du sūnus: Vytį — 12 m. ir Joną — 4 m. Vyresnysis sūnus vasaros metu važiuoja į skautų stovyklą liet. dvasios ugdymui.

Janina, suvalkietė, lankiusi Handel konservatoriją Muenchene, neseniai dainavusi BALFo kan. Končiu pagerbti pobūvyje Chicagoje. Ji gerai pažįstama su savo dainomis Waukegeno lietuviškai publikai.

Dr. Jonas, vilnietis, medicinos mokslus pradėjo Vilniaus universitete ir juos baigė Muencheno universitete. Čia Amerikoje dirbo Rochester ligoninėje ir specializavosi tuberkuliozės infekcijų srityje. Generolas Medaris aprašo Dr. Šalną savo knygoje: "Conut Down for division", kur generolas dėkoja jam už anksti Prostatos vėžio suradimą ir jo gyvybės išgelbėjimą. Tada jis tarnavo Red Stone Army Hospital Huntsville, Alabama. Nuo 1958 m. turi savo praktiką Round Lake, Ill.

• Dr. Kazys ir Marytė Ambrozaitė Lietuvių Fondui paskyrė \$1000, dabar imokėdami \$100, o kitus išmokės dalimis.

Ši gydytojų šeima augina dvi dukteris: Audronę — 7 m. ir Ramunę 8½ m. Jos lanko Donelaičio liuanistinę mokyklą Chicagoje, o vasaromis vyksta į lietuviškas stovyklas.

Ponia M. Ambrozaitienė gimnazija yra baigusi Vokietijoje, o dabar tęsia meno studijas.

Dr. K. Ambrozaitis, ra-

BROOKLYNE MIRĖ MEČYS ANUŠKEVIČIUS

M. Anuska-Anuškevičius

Vasario 12 d. 4:30 val. ryto Doctors' Hospital New Yorke atsisakė su šiuo pasauliu Mečys Anuska-Anuškevičius, sulaukęs 55 metų amžiaus. Bene prieš savaitę, pajutęs nedidelį priepuolį, jis atsigulė į minėtą ligoninę tik sveikatai patikrinti... Galvojo greitai kelti ir grįžti prie pareigų, dėja, ligoninėje, kurioje daktarai nei ligos nei gydymo dar nebuvo nustatę, visų nusteibimui, nelaukai ir netikėtai užgeso jo gyvybė.

Mečys Anuska buvo kilęs iš Kėdainių miesto. Po pasirodymo įstojo į Vytauto D. universitetą, kuriame baigė teisių mokslą. Dar studijuodamas dirbo teismo žinyboje, o baigęs kandidato stažą atliko Kauno Apygardos teisme. Vėliau perėjo į advokatūrą.

Karo banga, kaip ir daugelį kitų lietuvių, taip ir Mečį Anuską su žmona Genovaite privertė palikti tėvynę. Karo pabaigos sulaukė Paryžiuje. Iš Prancijijos atvyko į Ameriką. Apsigyveno Brooklyne, kur prieš keletą metų įsigijo namus. Čia baigęs elektrotechniką (electronics) dirbo Bell Telephone žinyboje. Buvo geru ir pavyzdingu tarnautoju, ką pareiškė ir jo viršininkai prie karsto, atėję atiduoti velionii pagarbą ir pasakyti paskutinį su diev bendradarbiui bei užuojautą šeimai.

Tik atvykęs į Ameriką M. Anuska daug padėjo savo tautiečiams, likusiems Europoje, siuntė siuntinėlius ir sudarinėjo dokumentus atvykti į šį kraštą. Auka paremdavo visuomeniškus reikalus, buvo Susivienijimo 126 kp. narys, Dirvos ir kitų laikraščių prenumeratorius bei rėmėjas.

Velionis buvo palaidotas iš Apreiškimo bažnyčios Holy Cross kapinėse, North Arlington, N. J. Dideliame nuliūdime liko žmona Genovaitė, sesuo Sofija, giminės, draugai ir kiti artimieji. Taip pat liko Lietuvoje velionies motina ir artimi giminės. Tebūna jam lengva šio svetingo krašto žemelė.

V.J.

seiniškis, medicinos studijas pradėjęs Lietuvoje, baigęs 1947 m. Tuebingene, Vokietijoje. Amerikoje įsigijo rentgenologijos specialybę ir dabar toje specialybėje dirba Metodistų ligoninėje, Gary, Ind.

Abu yra aktyvūs visuomenininkai, nuoširdžiai remia lietuvišką spaudą ir aktyviai reiškiasi Lietuvos laisvės darbe.

• Juozo Kapočiaus vadovaujamai vasarviete, Osterville Manor, Inc., Cape Cod, Mass., vasaros laikui yra reikalinga virtuvės šeimninkė — vedėja.

Kreiptis šiuo adresu: J. Kapočius, 265 -C- Street, So. Boston 27, Mass.

Kartu pranešame, kad jau priimami vasarajimui užsakymai.

Vasario 16 Gimnazijos mokiniai Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga suvaininę Stp. Vykinto parašytą "Pušelės sužiedotuvės". Prieky: R. Tamošaitytė, O. Kušneraitis, Ž. Vykintaitė, A. Starukas. Stovi: H. Kyzelbachas, D. Lukšaitytė, P. Byrmanas, T. Jakumaitis, R. Rožaitis, autorius ir režisierius Stp. Vykintas, dekoratorius dail. A. Krivickas, E. Kelerytė ir R. Baliulis.

O. Kušneraitis nuotrauka

'PUSELĖS SUŽIEDOTUVĖS' VASARIO 16 GIMNAZIOJE

Paįvairinti Vasario 16 dienos iškilmių programai Stp. Vykintas scenai paruošė, pagal J. Daimanto "Partizanus", trijų paveikslų vaidinimą -- "Pušelės sužiedotuvės".

Vakare gimnazijos rūmų salėje susirinko gausus būrys žiūrovų, vieni nekantriai, kiti skeptiškai žiūrėdami į scenos uždangą. Tris kart buvo paskambinta, ir uždanga atsidarė.

Pirmas paveikslas, kartu ir veikalo ekspozicija, rodė partizanų būstinę. Didelis, susimąstęs partizanų štabo viršininkas (O. Kušneraitis), kampe Lietuvos trispalvė, ant stalo padėtas įspūdingas šautuvas -- visa tai žiūrovui rodė veikalo rimtumą, nors kaipurie jaunesniųjų negalėjo susilaikyti juoko, matydami štabo viršininką, rūkantį pypkę prieš susirinkusią mokytojų kolegiją.

Pušelė ir Mažvydas (R. Tamošaitytė ir R. Baliulis) -- abu ryžtingi partizanų veikėjai ne tik žodžiais, bet ir galvosena, žvilgsniais bei gestais, nusprendžia susižieduoti, iškelti puotą, sukviesti Marijampolės miesto K. P. viršininkus, juos prigrindyti, pagaliau likviduoti ir tokiu būdu išvalyti apygardą nuo komunistinių elementų.

Antro paveikslas scenoje susirinko įdomių tipų galerija: smalsi, vyriška Karveliūtė (Ž. Vykintaitė), kuri savo raudonomis pabrėžė dideliu raudonu kaspiniu,

Saulutė (E. Kelerytė), narsiai pripildama K. P. sekretoriui Bakėvičiui (T. Jakumaitis) stiklą, taip prisidedama prie partizanų darbo. Žydėlis (R. Rožaitis) savo "Ui, ui" juokino žiūrovus, o Albina, komunistų koketė, su Čistiakovu (P. Byrmanas) pademonstravo, kaip tarybinė sovietų santvarkoj kultivuojama meilė. Daug kartų skambėjo triukšmingas "Tegyvuoją" Leniui, Stalinui bei Paleckui, tačiau tyliai, partizanų iniciatyva, buvo ir paskirtas tostas Lietuvai.

VII. klasės mokiniai, D. Lukšaitytė ir T. Jakumaitis, taip pat suvaindino komunistinius girtuoklius, jog auditorijoj kilo tarimas, kad bonkose esą, vietoj vandens tikros rusiškos vodkos. Partizanai tačiau nerimavo, dalinosi brauningais ir su panieka žiūrėjo į girtus svečius, kuriuos pagaliau ir sušaudė.

Trečias paveikslas vėl rodo pirmąjį vaizdą. Sužeistos merginos prisiekia tarnauti Lietuvai -- taip baigiasi vaidinimas.

Nežiūrint, kad buvo ir juokingų scenų, niekas iš žiūrovų negalėjo pamiršti, kad čia atvaizduojamas tikras įvykis. Tai, ką mes pažinojom vien tik iš pasakojimų, knygų, tėvėlių prisiminimų, mes dabar Stp. Vykinto dėkam matėme gyvai atvaizduota. Čia reikia paminėti ir dail. A. Krivicką, kuris prastom prie-

CHICAGO

KORP! NEO LITHUANIA MINĖS SAVO GARBĖS NARIŲ MAIRONĮ

LST Korp! Neo-Lithuanios vyr. valdybos narys Kultūros reikalams -- Sofija Adomaitienė praėjusį sekmadienį savo bute buvo pasikvietusi kultūros komisijos narius filisterius -- muziką Antaną Naką ir žurn. Vytautą Kasniūną pasitarimui dėl surengimo Korp! Neo-Lithuania garbės nario Maironio akademijos. Pasitarime taip pat dalyvavo Korporacijos Chicago pirmininkas stud. Romas Staniūnas ir vicepirmininkas Algis Saulius.

Maironio akademią nutarta suruošti platesniu mastu. Jei bus galima gauti didesnę salę, ji įvyks balandžio 8 d. Tikslus laikas bus paskelbtas vėliau, kai bus susitarta su paskaitininku, aktorais ir solistais.

Paskaitą apie Maironį numatyta pakviesti skaityti filiją Aldoną Augustinavičienę iš Clevelando.

Maironio kūrybą perteiks

DIRVAI AUKOJO

D. Adomaitis, Chicago	\$5.00
Dr. V. Bložė, Cleveland	5.00
M. Dalinkevičius, Phila.	3.00
Z. Strazdas, Wethersfield	2.00
V. Mažeika, Lake Zurich	5.00
A. Zaporackas, Highland Park	2.00
V. Surka,	2.00
J. Underys, Chicago	5.00
A. Malakauskas, Waterbury	1.00
M. Petrulis, Toronto	2.00
A. Krakauskas, Chic.	2.00
J. Vaineikis, Chicago	1.00
J. Saladžius, E. St. Louis	2.00
V. Didžiulis, Colombia	10.00
G. Biskis, Chicago	5.00
A. Garmus, Cleveland	2.00
T. Blinstrubas, Chic.	5.00
V. Juodžbalis, Venezuela	3.00
A. Liaudanskis, Sioux City	1.00
L. Puskepalaitienė, Detroit	5.00
Dr. T. Palionis, Milwaukee	5.00
A. Rūkštelė, Chicago	5.00
D. Dulaitis, Royal Oak	5.00
Dr. L. Kriaučeliūnas, Palos Park	10.00
J. Preibys, Detroit	5.00
A. Skardžius, Sault Ste Marie	5.00
A. Vilėniškis, Dorchester	5.00

LONDON, ONT.

Šių metų kovo 3 dieną, Londono apylinkės valdyba ruošia šokių vakarą -- kaukių balių, kuris įvyks Moose Hall, 1720 Trafalgar St. salėje.

Gros geras orkestras ir bus geras bufetas.

aktoriai, o muzikinę dalį išpildys solistai.

Stud. Romas Staniūnas, LST Korp! Neo-Lithuania skyriaus pirmininkas, savo sumanumu, energija ir veikla yra vertas tikro pasididžiavimo. Naujosios valdybos nariai yra taip pat veiklūs studentai. Visi jie priklauso Studentų Sąjungai, o kai kurie aktyviai pasireiškia eidami įvairias pareigas.

Naujoji valdyba buvo sušaukusi kelias sueigas, surengė Naujų Metų sutikimą, Vasario 16 d. minėjimą, dabar, kovo 3 d. rengia tradicinį blynų-užgavėnių balių.

Studentai junjorai, kurių yra gausus būrys, ruošiasi išeiti jiems skirtą programą, turi dažnas sueigas.

monėm sukūrė gerą scenovaizdą.

Bendrai galima pritarti gimnazijos direktoriaus Dr. Gronio pabaigos žodžiams, kuris be kitko sakė: "Pas mus auga talentai".

Linkėtina, kad mūsų mokiniai ir ateityje įrodytų sau ir kitiems, ką jie gali!

E. ŠVERINAITĖ

Vida Dudėnaitė ir Rimvidas Repšys neseniai Chicagoje sukūrė gražią lietuvišką šeimą. Jaunoji yra Dirvos skaitytojų ir prekybininkų Chicagoje Dudėnų dukterė, o jaunas yra aviacijos pulkininko Repšio sūnus.

Pabaltijo Teisininkų Lyga vasario 25 d. Chicago Savings and Loan Assn. patalpoje minėjo trijų Pabaltijo kraštų nepriklausomybę. Nuotraukoje lygos nariai ir svečiai. Pagrindinę momentui pritaikytą kalbą pasakė lygos pirmininkas adv. Charles Kal, adv. Kėželis papasakojo apie priėmimą pas JAV Prezidentą. Latvių kalbėjo jas buvo advokatas Jacobs Kalnīns.

Vyt. Račkausko nuotrauka.

STEREO PER RADIJĄ,

stereo iš plokštelių ir juostų. Išsirinkti sau patinkamą aparatą iš kelių dešimčių Saba, Telefunken, Blaupunkt, Nordmende ar Phillips pas Gradinską, 2512 W. 47th Str., Chicago, Ill.; FR 6-1998.